

primorski utrip

piranska izdaja

Adriatic

Marec 1994

leto 1 / številka 3

cena 50 Sit

KAKO NAJ BI SI POSTLALI ?

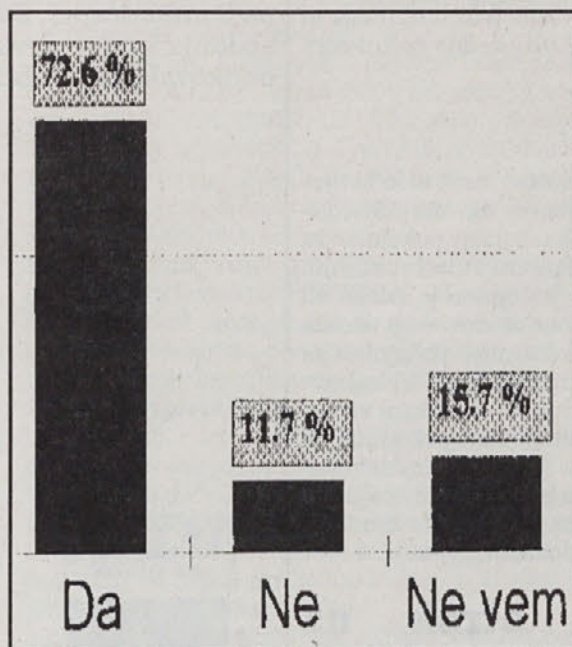

Javna mnenjska raziskava

Veliko je že bilo izrečenih, napisanih in pregrizenih besed o bodoči lokalni samoupravi. Da bi vsaj malo občutili, kaj mislijo Pirančani, smo izvedli o tem anonimno mnenjsko anketo.

V predverju občinskega poslopja ter v piranski matični knjižnici so obiskovalci oz. stranke lahko izpolnili anketni listič in ga oddali v pripravljene skrinjice. Do četrтка, 3. marca, so v skrinjico oddali 128 anketnih lističev. Na tri anketna vprašanja so občani lahko odgovarjali z odgovori: "DA", "NE", "NE VEM", tako, da so na vsako izmed treh vprašanj obkrožili enega izmed

Čeprav majhen vzorec, pa je vendarle dovolj reprezentativen, da nam, če ne drugega, da misliti, pod kakšno občinsko streho naj bi v prihodnje živeli. Skoraj šestina anketiranih se ni mogla odločiti za "da" ali "ne". Nekaj anketirancev je tudi navedlo, da so premalo seznanjeni, kaj prinaša nova zakonodaja in kakšen naj bi bil cilj nove lokalne samoupravne ureditve. Eden izmed anketirancev je skorajda zagrenjeno pripisal, "V sedanjih težkih gmotnih pogojih je preživetje ljudi in države najnujnejše." Na prvo vprašanje "Naj ostane sedanje območje piranske občine tudi v prihodnje celovita občina", je z "DA" odgovorilo 93 anketirancev ali 72,6%. Proti se je v anketi izreklo 15 občanov ali 11,7%, kar 20 povprašanih ali 15,7% pa je obkrožilo odgovor "NE VEM".

Skoraj soglasno za enotno občino.

Sedanje občinsko območje naj bo enovita lokalna skupnost, so skoraj soglasno sklenili na zborih občanov. Od 7. do 11. marca so v Piranu, Portorožu, Strunjanu, Sečovljah in na vaseh sklepali, kakšen naj bi bil predlog za referendum o prihodnji lokalni skupnosti.

Na referendumu se bomo, kot vse kaže, odločali na vprašanje: Ste za to, da sedanje občinsko območje ostaja celovita samoupravna lokalna skupnost?

KRIZANTEME V MARCU

Po pobočjih raztresene bele zaplate cvetočih mandljecev se umikajo rožnatemu nadihu breskovich dreves. Volhek zrak napoveduje, da so prav blizu tudi že prve letošnje turistične lastavice. Strokovnjaki ocenjujejo, da bo turistična reka letos malo širše pritekla do nas. Z njo se bo začelo tudi občutnejše utripanje vsega, povezanega z željami ljudi, da bi si našli za počitek in užitek čim prijetnejši prostor pod soncem. Januarja letos je bilo v naši občini po statističnih podatkih 1240 ljudi brez dela, v sosednjih občinah Izoli in Kopru, blizu 5000. Te številke kar same govore, kako potreben je poživljajoč pomladni dih, da bi se bolj odprle pore gospodarskega življenja. In z njimi seveda tudi možnosti za zaslužek za boljši kos kruha.

Te dni lahko srečujemo vrsto znakov, ki nam vlivajo zaupanje, da se zna marsikaj le prevesti na ugodno stran. Že kar nekaj let skoraj v vseh "hotelskih hišah" ni bilo toliko priprav, da bi v novo turistično pomlad stopili s čim boljšo poslovno ponudbo. V vseh večjih naseljih naše občine kot gobe po dežju poganjajo nove trgovine, poslovalnice in še marsikaj, kar lahko zadovolji raznovrstne želje domačih kupcev in tudi sodobnih nomadov. Morda je teh poskusov že kar preveč. Poslovne številke pa bodo pokazale, kaj je potrebno in donosno v vse bolj konkurenčnem vsakdanjku.

Naše območje postaja tudi vse bolj zanimivo za ljudi, ki imajo denar in bi tudi radi kupili zemljo, posloplje ali samo stanovanje. Na pragu ali že kar v naši hiši je nevarnost, da bo vse, od podjetij do zemlje postalo prizorišče bolj ali manj spretnega prekupčevanja. To pa bi pomenilo sicer navidezen razcvet, v resnici pa bogatenje nekaterih in siromašenje drugih, ki si lahko le z delom služijo svoj vsakdanji kruh.

Do konca leta in še čez bomo imeli čez glavo skrbi, kako urediti našo občinsko streho. Od tega, ali bo nova organiziranost lokalne samouprave stopnica k večji demokraciji ali ne, je marsikaj odvisno. Tudi, ali bomo izkoristili naše naravne prednosti za bogatenje življenja vseh prebivalcev, ali pa se zna zgoditi, da bomo jeseni spoznali, kako smo si ob sicer obetajočem spomladanskem cvetenju utaknili v gumbnico krizantemo kot ponazoritev neuresničenih pričakovanj.

Gustav Guzej

OD VSEPOVSOD

Koliko smo zaslužili lani?

V letu 1993 je znašala poprečna mesečna bruto plača na zaposleno osebo v Republiki Sloveniji 75.432 SIT in poprečna mesečna neto plača 46.826 SIT. Po izračunih bi znašala to okoli 600 DEM. V negospodarstvu so prejeli delavci v poprečju 93.004 SIT bruto plače, delavci v gospodarstvu pa mesečno 70.438 SIT. Neto mesečna poprečna plača na delavca v gospodarstvu je znašala 43.991 SIT, v negospodarstvu pa nekoliko več, 56.802 SIT. Tudi lani plače niso mirovale. Letna stopnja rasti neto plače je znašala 52%. V gospodarstvu 50,1%, v negospodarstvu 53,7%. Poprečja nam ne povedo veliko. Kolikšne plače so v resnici prejeli najnižje in najvišje plačani delavci, je drugo vprašanje. Ponemok gre tudi za astronomske razlike 1:12. Sicer pa so plače, ki jih prejema posameznik v kuverti - tajna zadeva.

Ne zamudite s prijavi

Srednje šole bodo sprejemale prijave za vpis do vključno 30. marca 1994. Enak datum vpisnega roka velja tudi za vse kandidate, ki se nameravajo v študijskem letu 1994/95 vpisati v začetni letnik kateregakoli visokošolskega zavoda v R Sloveniji. Potreben obrazec DZS 1,71 lahko kupite v vseh knjigarlah. Podrobne informacije o vpisu v srednje šole, izbirnih maturitetnih predmetih, prostih mestih v dijaških domovih, vpisu na fakultete, akademije, višje in visoke šole, ponudbi učnih mest in o vpisu v izobraževalne programe ljudskih univerz, lahko najdete v posebnih objavah RAZPIS za vpis v šolsko in študijsko leto 1994/95 Ministrstva za šolstvo in šport. Primorski utrip vam želi srečno pot in uspehe v novih hramih učenosti.

Govorice v odstotkih

Agencija za privatizacijo je doslej prejela okoli 200 programov lastninskega preoblikovanja podjetij. Potrdili so jih kakšnih 20 odstotkov, 10 odstotkov naj bi se jih znašlo pred roko pravice zaradi domnevnega oškodovanja družbene lastnine. O grešnikih in imenih še nič konkretnega... Sicer pa strokovni delavci Agencije Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo v uradnih urah, vsak torek, sredo in četrtek od 14.00 do 16.00 ure, odgovarjajo na vprašanja v zvezi z lastninjenjem, pripravo programa, izdajo soglasij, izdelavo otvoritvene bilance in drugimi aktualnimi problemi sedanjega privatizacijskega časa.

Vodijo vozila

Statistični mlinci o prodaji na debelo in drobno v lanskem letu še se niso povsem ustavili, vendar lahko že postrežemo z nekaterimi okvirnimi vzorčnimi podatki o gibanju prodaje v trgovini, ki jih je objavilo Združenje trgovine pri GZS. Nominalna prodaja v trgovini na debelo naj bi bila večja za 21,9 odstotka, nominalna prodaja v trgovini na drobno pa naj bi se povečala v poprečju za 30,9 odstotka. Najbolje so šla v promet motorna vozila (+52,2%), tobak in neživilski proizvodi (+52%), tkanine in konfekcija (42,9%), sledijo naftni derivati (+36,2%).

Upokojenci, izračunajte si!

V uradnem listu RS št. 11/94 je objavljen sklep o določitvi meril in kriterijev za obliko ter višino dodatka za rekreacijo upokojencev za leto 1994. Poprečna višina dodatka za rekreacijo znaša 30% zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo. Dodatek se izplača upokojencem v dveh različnih višinah tako, da prejmejo užitvalci pokojnin, katerih pokojnina je enaka ali nižja od najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo, za 50% višji znesek od upravičencev, katerih pokojnina presega znesek najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo. Užitvalcem pokojnin, ki se jim pokojnina izplačuje v sorazmernem delu po določbah mednarodnih sporazumov o socialni varnosti in užitvalcem družinskih pokojnin, katerim se družinska pokojnina izplačuje ločeno, se letni znesek za rekreacijo izplača v sorazmernem delu. Navedene odstotne zneske prejmejo upravičenci, ki so pridobili pravico do izplačila dajatev do vključno 31. maja tekočega leta in so jih na ta dan tudi uživali... Pa veliko sreče pri izračunu kolikšen bo vaš letošnji regres.

Manjši vpis slovenskih otrok na Tržaškem

Kot je poročal Radio Trst A, so letos zabeležili manjši predvpis slovenskih otrok v prve razrede osnovnih šol na Tržaškem. Lani je bilo vpisanih 132 otrok, letos pa komaj 114. V celotnem vpisu predstavljajo slovenski otroci 7,1%, kar je najmanj doslej, če že ne pravi usip slovenskega mladega življa na Tržaškem.

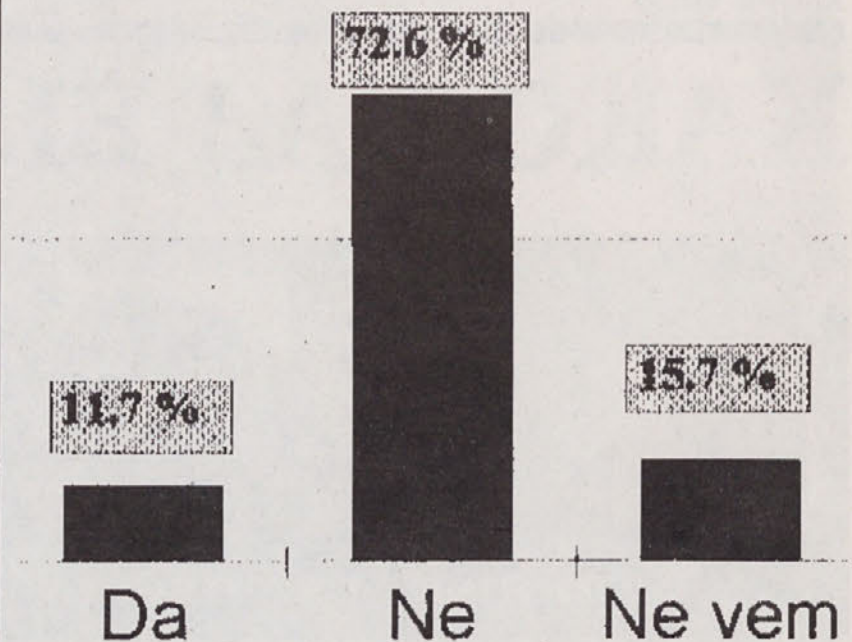
Topovi še niso povsem utihnili

Bosanski Srbi so težko orožje /okoli 930 kosov/, ki je bilo nameščeno znotraj 20 km pasu okrog Sarajeva sicer umaknili oz. so ga dali pod nadzorstvo Unproforja. Vendar, kot poročajo agencije, z lahkoto pošiljajo smrt na druga območja. Zato nič ne kaže, da bo nesrečne balkanske drame kmalu konec. Balkanci so že večkrat v zgodovini dokazali, da so narod, ki se ubija, sovraži, objema in spet ubija. Morda bodo zadnji pogovori o mirni rešitvi krize na tem območju podlaga za mirno in bolj enotno podobo BiH.

Kako naj bi si postlali?

(nadaljevanje s 1, strani)

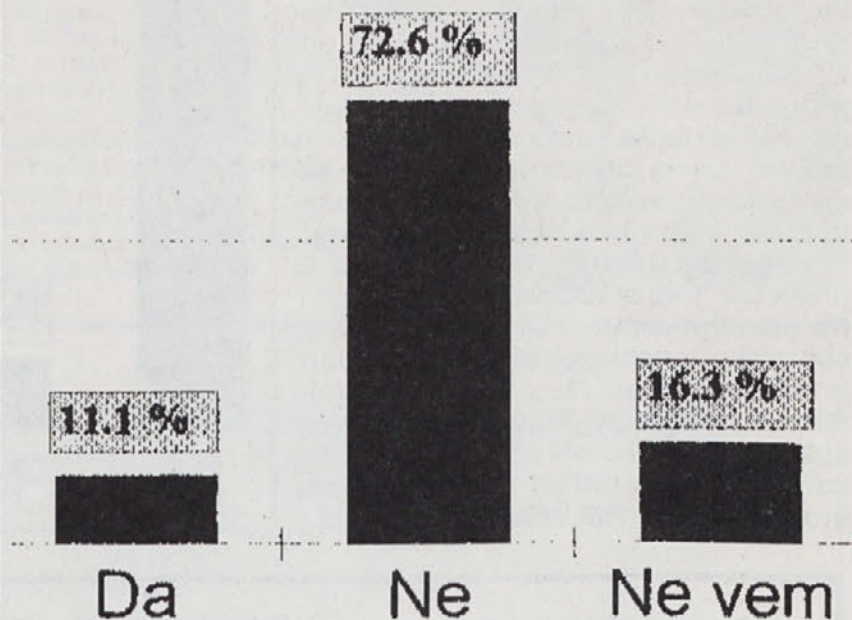
Za to, da naj bi bili Piran, Portorož in Lucija samostojne občine, se je pritrdilo izreklo 15 anketiranih. Kar 93 ali 72,6 % je proti taki bodoči lokalni samoupravni ureditvi, tudi na to vprašanje pa jih 20 ali 15,7 % ni moglo odgovoriti drugače kot "NE VEM".

S tretjim vprašanjem, ali naj bi samostojne občine postale katere izmed nekaterih sedanjih krajevnih skupnosti, smo hoteli zvedeti, kaj menijo anketirani o konkretnih možnostih za nove občine na območju sedanjih krajevnih skupnosti.

Pritrdilno je na vprašanje odgovorilo 14 anketirancev ali 11,1 % vprašanih. Proti tej varianti je z "NE" zatrdilo 93 anketirancev ali 72,6 %, 21 odgovorov ali 16,3 % anketiranih pa na to vprašanje ni moglo odgovoriti.

Za samostojne občine na območjih sedanjih krajevnih skupnosti so se za občino Lucijo izrekli 4 anketiranci, za občino Piran prav tako 4 anketiranci, za občino mesto Piran pa 3 anketiranci. Eden udeleženec ankete je menil, naj bi tudi sedanja krajevna skupnost Sečovlje z zalednimi vaškimi kraji oblikovala svojo občino.

Naša anketa je v občinskih okoliščinah eden prvih poskusov, da bi zvedeli, kaj o perečih splošnih zadevah mislijo krajanje. Čeprav je relativna, bomo skušali v prihodnje na tak objektiviziran način prisluhniti zelo gibljivemu, pa vendar po svoje podučnemu gibanju javnega mnenja.

ZANIMIV OBRAČUN

Kot obiskovalci različnih prireditev bolj ali manj vsi poznamo Avditorij. Drugod v Sloveniji celo bolj kot pri nas doma. Zbirni pregled delovanja Avditorija za lansko leto odgrinja precej podatkov - za razmišljanje, vrednotenje in presojanje njegovega dela.

V letu 1993 se je Avditorij Portorož tudi formalno konstituiral kot javna neprofitna institucija, ki ji ni osnovni cilj ustvarjanje dobička, temveč ustvarjanje utripa kraja, bogatitev turistične ponudbe, podaljševanje turističnih sezon in nuditi zabavo in izobraževanje piranskim občanom, prebivalcem okoliških občin in tudi tujim gostom. Kot profesionalna organizacija kulturnih, kongresnih in promocijskih prireditev Avditorij tako dodaja turistični piranski občini kvalitetnejši nivo ponudbe.

Z zaključnim koncertom in predstavitvijo monografije avtorice Sonje Ane Hoyer "Hiša Tartini" v Piranu, Ljubljani in Benetkah so uspešno zaključili praznovanje 300-letnice rojstva slavnega rojaka, violinista in skladatelja Giuseppa Tartinija. V letošnjem letu pa kot nadaljevanje bogatih izkušenj in spoznanj, pridobljenih ob praznovanju pripravljamo ustanovno listino Tartinijevega sklada. Košček mozaika dejavnosti sklada bo tudi trgovnica Tartinijevih spomenikov na Tartinijevem trgu v Piranu.

Obiskovalcev za srednje veliko mesto

V preteklem letu je bilo v organizaciji Avditorija v Portorožu in Piranu 235 kulturnih in kongresnih prireditev s 54.500 obiskovalci.

Od 178 KULTURNIH PRIREDITEV s 43.100 obiskovalci je bilo največ (55 %) FILMSKIH PREDSTAV s 24.700 obiskovalci, 41 glasbenih prireditev pa je obiskalo 9.200 poslušalcev.

Med promocijsko najpomembnejšimi prireditvami so bile: KONCERTI OB TARTINIJEVEMU ROJSTNEMU DNEVU (400 obiskovalcev), PIRANSKI GLASBENI VEČERI (osem koncertov s 1.300 obiskovalci), v začetku julija opera Giuseppa Verdija TRAVIATA (SNG Opera in balet Maribor, 1.200 obiskovalcev), ob koncu avgusta opereta Johanna Straussa NETOPIR (SNG Opera in balet Ljubljana, 740 obiskovalcev), avgusta dva KONCERTA SOLISTOV ZABAVNE GLASBE s spremljavo ŽIVEGA REVIJSKEGA ORKESTRA, zbranega posebej za to priložnost (prvi pod vodstvom Jožeta Privška, drugi pod vodstvom Bojana Adamiča, 1.000 obiskovalcev) dva NOVOLETNA KONCERTA (simfoniki RTV Slovenija, 760 obiskovalcev); junija in septembra smo na Tartinijevem trgu v Piranu in na portoroški ploščadi pripravili šest DOBRODOŠLIČ TURISTOM z nastopi glasbenih in plesnih skupin društva KUD Karol Pahor.

Gostili smo štiri uspešne GLEDALIŠKE PREDSTAVE, SLOVENSKI FILMSKI MARATON s pregledom filmske ustvarjalnosti v zadnjem letu in s podelitvijo Badjurinih nagrad, organiziali OGLED BALETNE

PREDSTAVE Hrestač v Ljubljani, pripravili tri VEČERE Z GOSTI in RAZSTAVO del Andraža Šalamuna. Najmlajšim smo med OTROŠKIMI PRIREDITVAMI ponudili 28 najrazličnejšim predstav - risane filme, lutkovne in gledališke predstave, koncerte,...

Kongresno središče

KONGRESNA DEJAVNOST je bila živahna predvsem pred in po sezoni, v času, ko je "zahtevnejši" gost pri nas tudi najbolj zaželen. Na osmih kongresih z mednarodno udeležbo je bilo 1.850 udeležencev, na triindesetih večdnevni kongresih 8.870 udeležencev, na šestnajstih manjših enodnevnih kongresnih prireditvah pa 750 udeležencev.

TRADICIONALNI KONGRESI z največjo udeležbo so STOMATOLOGI Alpe Jadran (500 udeležencev), kongres RAČUNOVODSKIH DELAVCEV (400 udeležencev), DNEVI SLOVENSkih PRAVNIKOV (500 udeležencev), simpozij ZVEZE EKONOMISTOV SLOVENIJE (700 udeležencev) in dva simpozija LJUBLJANSKE BORZE (900 udeležencev).

Krono med kongresnimi prireditvami pa nosi največji projekt v lanskem letu "PORTOROŽ '93 - ZLATI BOBEN" - festival propagandne stroke z mednarodno udeležbo, popestren z razbiganim družabnim in kulturnim programom ob samem festivalu.

Za naprej - vprašaj

V primerjavi z letom 1992 je število prireditev in obiskovalcev zelo naraslo tako na kulturnem kot na kongresnem področju. V primerjavi s sorodnimi kulturnimi ustanovami so z minimalnim številom zaposlenih (13) in visokim deležem lastnega vira financiranja (70 %) uspeli izpeljati zahteven in kvaliteten program brez "rdečih števil".

1993 leta sta za dotacijski delež sredstev (30 %) poskrbela občina Piran kot ustanovitelj (predvsem iz sredstev turistične takse) in Igralnica Casino Portorož, ki je tudi vsa leta poprej bogatila Avditorij s sredstvi za obnovo in posodobitev zgradbe in opreme. Tudi za leto 1994 je že pripravljen bogat in pester program. Vendar so razlogi za možne omejitve žal banalni: Casino Portorož ne more več zagotavljati sredstev za amortizacijo, ministrstvo za kulturo pa uvršča Avditorij med "občinske hiše" in pretežni del programa ne postavlja v okvir nacionalnega. Podjetja, ki hitijo z lastninjenjem, v teh trenutkih skoraj ne "zmorejo" sponzoriranja. Vsa teža za izvedbo programa pada torej na piransko občino, na iznajdljivost in sposobnost samega Avditorija in tudi na njegove zveste obiskovalce in poslovne partnerje.

F.K.N.

NUMEROSI INTERVENTI NEL SETTORE INVESTIMENTI

Nell'ambito del settore scuola molte sono le cose da registrare in positivo per il periodo dal 1990 ad oggi. I problemi ereditati erano molti, innanzitutto nel settore investimenti, quindi in quello amministrativo, bisognava passare da un sistema scolastico ad un altro, con nuovi standard e nuove normative, cercando di non abbassare i livelli acquisiti, ragionando però in termini di riduzione di mezzi finanziari di nuovi oneri per lo Stato e per il Comune.

Il Consiglio esecutivo ha reputato, nel corso di questo periodo di gestione, di dare dunque un particolare peso al problema scuola. Ha così proposto e preparato, su indicazione dell'Assemblea Comunale, var interventi edili e un'importante seduta tematica, incentrata sulla scuola.

Gli interventi sono stati numerosi nel settore investimenti, della soluzione quasi "magica" di un problema lungo sette anni per l'assegnazione del terreno al ginnasio Antonio Sema. Questo ha permesso l'avvio dei lavori, il completamento con il concorso del Ministero sloveno all'Istruzione e della CGIL, pensionati italiani, e la sua inaugurazione a Portorose, nel 1992.

E stata la volta quindi, della realizzazione della II fase della scuola elementare Ciril Kosmač di Pirano, con palestra, sulle polifunzionali, auditorio, che serviranno pure alla cittadinanza, alle varie società culturali e sportive.

Lucia ha visto la realizzazione di un "sogno" lungo oltre 10 anni. Il palazzetto dello sport che risolve sia i problemi delle due scuole per l'educazione fisica (italiana e slovena), che della località e della sua numerosa cittadinanza. Inoltre offre i servizi di un centro commerciale la cui utilità ed espansione e in fase di completamento. In ginnasio sloveno ha riaperto i battenti il 1. settembre del 1993. E in corso la ristrutturazione del suo vecchio edificio, in via dell'ospedale! Un concorso per la nuova sede della scuola elementare Vincenzo De Castro di Pirano, offre oggi quattro soluzioni diverse. Quando cadrà la decisione sull'ubicazione più confacente ci si augura di passare alla sua realizzazione.

Altri venire nella piena comprensione e solidarietà dei deputati della nostra assemblea piranese.

A che vale essere nelle statistiche "ricchi", se non garantiamo alle nuove generazioni uguali e pari opportunità di crescita e di sviluppo delle proprie capacità e potenzialità?

Daniela Paliaga

Anekdota z bridkim priokusom

Z znanjem z Gorenjske greva po središču Portoroža. Znenada me očitajoče pogleda. "Čudno! Nič nisi zardel..."

"Zardel...? Zakaj...?"

"Vsi domačini bi morali od sramu zardeti, kadar greste mimo Palace hotela. Vsi brez izjeme, kjer delate. To je skupna sramota." "Slovenska?"

"Tudi že slovenska..."

Potem pa skupaj zardiva. Pomagalo tako ali tako ne bo nič.

OLJKE ZA VPRAŠANJA SRCA

Na pogovor z doktorjem LUDVIKOM ČEPARJEM, človekom, ki po zdravniški (kardiološki) plati skrbi za človekov motor (srce), sem odšel besedno povsem neopremljen. Premogel sem samo nekaj obvestil o tem, da se ukvarja tudi s preučevanjem zdravilnosti oljčnega olja in da ga zaradi njegove domnevne zdravilnosti (domnevne zato, ker bi dokaze morali zbrati z analizami) že odločno svetuje bolnikom. In zdravim.

"Veste", reče, ko se povsem posveti človeku in razlagi, "že preudarno izbrana prehrana in v njej, kajpak, oljčno olje, lahko pripomore k zdravemu življenju, brez tistih strašnih posledic, ki se kažejo kot srčni infarkt, možganska kap ali smrt!" Vprašam ga, kdaj in kaj ga je zaneslo v senco in pod krošnjo tega tisočletnega in večnega drevesa, kot mu nekateri pravijo.

"Leta 1987 je začela FAO (agencija Združenih narodov) akcijo vračanja oljke v slovensko Istro. Takrat sem tudi sam uredil manjši nasad in pot do

oljke je bila zavrnanana." Takrat se je tudi začelo doktorjevo spremljanje oljke in oljčnega olja. Tako pove: "V Istri pridobivamo olje brez kemičnih in termičnih postopkov, ki bi uničili ali izločili hranilne snovi. Zato vsebuje vitamine A, B1, B2, in E, barvila klorofil in karotin, polifenole (ti so odgovorni za nastanek hormonov). V njem je 80 % nezasičenih maščobnih kislin, ki so dokazano zdravilne. Pri otrocih preprečuje slabokrvnost, pospešuje mineralizacijo krvi, krepi živčni sistem, pri starostnikih ohranja elastičnost kože. Nadalje vsebuje kalij, natrij, železo, baker, nekatere sladkorje in celo celulozo. Vse to pa je potrebno za prebavo hrane v našem organizmu!"

Vprašam ga, če prav zaradi teh sestavin sklepa, da bi oljčno olje utegnilo koristiti ljudem.

"Lepo vprašanje za, upam, dober odgovor. Oljčno olje ima veliko vsebnost nezasičenih maščobnih kislin, te pa preprečujejo razvoj ateroskleroze, tega pojava srednje starostne dobe, ko se na stenah žil začnejo nabirati krvne ploščice (trombociti). Iz tega, poenostavljeno povedano, nastane aterom in žile se zožijo (Doktor Čepar uporabi prisposobo, da se zgodi nekaj takega, kot če bi zidar metal malto na zid). Z oljčnim oljem, ki ga dajemo bolnikom, preprečujemo nabiranje kislin z nizko gostoto na stenah žil. Ob tem ga tudi svetujemo v prehrani."

No, hitrih učinkov, od danes do jutri ne more biti!

"Tako je. Zdravniki si želimo,

da bi dosegli blagovne znamke, pa ne samo pri olju in bi z zdravo prehrano (ki je pol zdrava), preprečili aterosklerozo in njene posledice (srčni infarkt, možganska kap, zamašitev perifernih žil). Ljudje ne vedo, vendar pa prav ateroskleroza, na svetovni ravni, med ljudmi kosi bolj kot katerakoli druga bolezen.

Seveda bi bilo potrebno natančno preučevanje učinkov olja, potrebne bi bile študije, komparativne analize, spremljanje učinkov uživanja olja. Nič ni mogoče trditi na parnet ali iti za ljudskim glasom. Zdaj, v zvezi z oljčnim oljem in glede na tolikšno vsebnost zdravilnih sestavin lahko samo sklepamo, da je človeku koristno."

Takšno je torej to, za zdaj samo z govoricami ljudi podprto, čudežno olje, iztisnjeno iz sadov tisočletnega in zato (ker človek ne ve, koliko je tisoč let) večnega, simbolnega drevesa.

Gospodu LUDVIKU ČEPARJU sem se v imenu bralcev lepo zahvalil za življenjsko koristne nasvete (komu pa se, pravzaprav, ne "oglašča srce?) in torej za upanje.

ZORAN DEBENJAK

TANTADRUJ

zbira in komentira

Tantadruj? Ga poznate? V starotolminskem narečju je ta an ta druj, kar pomeni ta in ta, tisti drugi. Pokojni pisatelj Ciril Kosmač je Tantadruja predstavil kot vaškega, nekoliko lahkovernega posebnega, ki pa je po svoje bister, da lahko duhovito komentira neumnosti drugih. Bralce vabimo, da nam s svojimi prispevki pomagajo, da se bomo nasmejali ob navnostih iz vsakdanjega življenja.

Za vzorec nekaj prispevkov: "Na Primorskem in Goriškem pihava burja." (pogosto vremensko poročilo na TV Slovenija). Zemljepis: cvek.

"Samo latinsko-ameriške države imajo takšne predsednike kot je naš." (Janez Janša, Slovenske novice 16. 2.) - Pa saj J.J. še ni naš predsednik.

"Do Velike noči ni več nobenega praznika, razen dneva žena, ki ga nekateri še sramežljivo praznujejo." (Novinar V. Krejač, TV dnevnik 15. 2.). Uboga Evropa in svet, ker ne premoreta kakega Krejača, da bi jih prevzgojil in ne bi več sramežljivo praznovali dneva žena. "Bruseljski se je znašel v zlatih časih bombnih napadov..." (TV Slovenija, 3. dnevnik 26. 2.) g Mirovniki, ste slišali? Takoj prenehajte z vašo dejavnostjo proti sedanjemu "zlatemu času v Bosni".

Tantadruj

Med nami so, med nami delujejo

LJUBEZEN ZA NAJHUJE PREIZKUŠENE

Center za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan je nastal leta 1953. To so bila leta, ko je po drugi svetovni vojni tedanja država organizirala šolski sistem, po vzorcu drugod v Evropi.

Zavod je bil namenjen občinam slovenske obale. Naziv Elvira Vatovec je dobil po laični učiteljici Elviri Vatovec, ki je v težkih letih vojne skrivaj poučevala bertoške otroke v slovenskem jeziku.

Skrb za otroke z motnjami v duševnem razvoju je bila tedaj v vsej Sloveniji precej na začetku. Zato je pionirske korake delal tudi zavod. Iz leta v leto se je povečevalo število otrok, ki so imeli motnje in težave v duševnem razvoju. Tako so skromni prostori v Portorožu že leta 1960 pretesni. V iskanju boljših možnosti se je našla rešitev v Strunjanu, v bivšem frančiškanskem samostanu.

Intenziven razvoj

Nastopila so leta intenzivnega razvoja zavoda. Poleg tedaj imenovane posebne šole je zavod razvijal tudi dom-internat. Le nekaj let za tem je zavod začel razvijati dotlej še neorganizirano usposabljanje otrok z zmerno motnjo v duševnem razvoju. V vse hujši prostorski stiski je z nekaterimi oddelki zavod nekaj časa celo gostoval v Mladinskem zdravilišču na Debelem rtiču.

Dograditev prve faze novega objekta v Strunjanu leta 1974 in 1975 je bistveno izboljšalo pogoje dela. V teh letih pa je zavod odprl tudi svojo dislocirano enoto v Divači ter s tem približal dejavnost tej mladini iz občine Sežana.

Prelomno leto

Leta 1980 smo v Kopru in malo za tem še v Izoli odprli novo dejavnost in sicer Delavnice za delo pod posebnimi pogoji za tiste mladostnike in odrasle, ki nimajo možnosti za zaposlitev v splošnih pogojih.

S tem je bila dejavnost zavoda zaokrožena, saj so bile s tem pokrite vse najaktualnejše potrebe po usposabljanju oseb z motnjami v duševnem razvoju na Obali, vključno s Sežano in delno Ilirsko Bistrico.

Nove naloge

Osnovna filozofija delavcev zavoda je bila in je še vedno, ustrezno strokovno odzvati se na vse potrebe po usposabljanju in delno zaposlovanju oseb z motnjami v duševnem razvoju. Ne sme ostati nobena bela lisa v strokovni skrbi za te osebe. Na najsodobnejši način pa se bo potrebno odzvati na nove potrebe in izzive. Ena takšnih je nova dejavnost in sicer poklicno usposabljanje in zaposlovanje absolventov osnovne šole s prilagojenim programom. To je tisti del populacije, ki je v krizi zaposlovanja in prestrukturiranju gospodarstva najbolj ogroženo, pogosto nezaposlen in brez ustrezne socialne varnosti. Ta naloga je komaj načeta. Trenutno je največji problem prostor. Druge naloge bo potem lažje rešiti.

Po vsem tem izgleda povsem razumljivo, da je tako razvejana dejavnost zahtevala tudi spremembo v nazivu. Sedanji naziv "Center za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan" ustreza bistvu in naravi dela zavoda.

Še nekaj bistvenih podatkov:

V obravnavi imamo v različnih oblikah usposabljanja približno 200 otrok, mladostnikov in odraslih. Delamo na treh oziroma štirih lokacijah (Strunjan, Koper, Divača, Portorož). V Centru je v celoti zaposlenih 74 delavcev.

Center že dolga leta vodi dr. Darko Opara, prof. def.

Namestnik ravnatelja je spec. pedagog Lešnik Korado.

Vodja Delavnic za delo pod posebnimi pogoji je spec. pedagog Jelka Škerjanc.

Vodja dislocirane enote v Divači pa je spec. pedagog Čok Marta.

naše morje

Dr Miroslav Zei

MORSKI RUDNINSKI ZAKLADI

Zlato?

Ko izparimo kilogram morske vode, dobimo približno 25 gramov najrazličnejših rudninskih snovi; njihova vsebnost koleba ustrežnosti morja. Med temi zasledimo tudi arzen, fluor, cink, kobalt, litij, jod, radij, žlahtne pline kot helij, kripton, neon in ksenon raztopljenih v morski vodi. Žveplo in fosfor sestavljata sulfate in fosfate, ki so dragocena gnojila za ves rastlinski morski svet. Jod kopičijo predvsem alge, enocelični mreževci si grade svojo oporo iz stroncija, vanadij se pretaka v krvi plaščarjev, a baker nadomešča železo v krvi školjk, polžev in sip.

Celo zlata in srebra ne manjka v morski vodi - čeprav le v "sledovih". To je tudi bil zadosten izziv raznim špekulantskim družbam, da so poskušale pridobivati zlato iz morske vode. Vsi taki poskusi pa so se izjalovili zaradi predrage tehnologije pridobivanja, saj je v eni toni morske vode komaj ena stotinka miligrama zlata. Po tem računu je najmanj deset milijard ton zlata v vseh oceanih, kar ustreza zlati kocki iz "suhega" zlata s stranico 800 metrov.

Čudna pot magnezija in vojna

Zanimivo pot in spremenjanje je doživel človeški odnos do magnezija. V prvi svetovni vojni je nastala velika potreba po tej lahki in relativno redki kovini. Začeli so ga iskati v morju in ga tudi prvič v zgodovini nekoliko pridelali. Vendar je šele v drugi svetovni vojni prišlo do večje potrebe in tudi do cenejšega pridobivanja iz morske vode. Magnezij je bil potreben za vžigalne bombe, svetleče izstrelke in dosti drugega vojnega ubijalnega materiala. Razen Nemcev, ki niso imeli dovolj aluminija za izdelovanje lahkih predmetov v vojne svrhe, spčetka nihče od Zaveznikov ni mislil resno na magnezij. Šele pri prvih sestreljenih nemških letalih so

Angleži opazili, da vsebuje zlitina letalskih delov in orožja dosti magnezija. Tako so tedanji veliki Zavezniki kmalu spremenili "slabo" mnenje o magneziju, ki postane v zlitini z drugimi kovinami lahka in trdna kovina. Pričeli so torej pridobivati magnezij iz morske vode. Pokrili so do ene tretjine vsega potrebne magnezija - iz morja.

Jod kontra golšavosti

Čeprav predstavlja jod nenavaden zaklad skrit v morju, pa ga človek vendarle dnevno nekoliko uporabi. Precej joda dobimo z morsko soljo, sicer pa je danes tudi kamena sol jodirana. Ob morju ga vdičavamo tudi v hlapljivi obliki. Pomamkanje joda povzroča razvoj golšavosti, pa je razumljivo, da je ta bila razvita v krajih, ki jih jod ni osrečeval (znana je bila naša Koroška). Jod je tudi izredno važen element za življenje morskega rastlinstva in živalstva.

Brom - strupeni plini in motorizacija

V prvi svetovni vojni so bili Zavezniki prisiljeni pridobivati brom, kar jih je pripeljalo k največjemu viru - k morju. To je bila važna surovina za pridobivanje strupenih plinov uporabnih v vojne namene. Seveda se je s tako proizvodnjo mudilo, pa so nastajale mnoge tovarne za pridobivanje broma iz morske vode. Po vojni je potreba po bromu padla. Prav kmalu se je pokazala nova potreba po bromu. Rastoča motorizacija je potrebovala brom v spojinah z učinkom antidetonatorja pri izgorevanju ben-

cina. In tako je ponovno prišlo do gradnje tovarn za pridelavo broma iz morja. Skratka proizvodnja-potrošnja-onesnaževanje! Slednje pa konča li slejkoprej ponovno v morju.

"Prava" morska sol naš največji morski zaklad.

Kuhinjska sol ali natrijev klorid je najcenejši mineral, pa tudi največji zaklad, ki nam ga daje morje. Menda ga ni radovedneža, da se ne vpraša, od kod sol in sploh minerali v morju. In od kod sploh voda - morje? Po vseh dosedanjih podmenah se zdi, da je edini sprejemljivi odgovor: iz Zemljine notranjosti. Ocean je ustvarjala tista zgoščena vodna para, ki je bila kemijsko ujeta pod velikim pritiskom v razbeljenem kamenitem ovojju naše Zemlje in se je sproščala pri njenem ohlajevanju pred nekoliko milijardami let. Tako nastajajo vodovje je vsebovalo tudi polno mineralnih snovi, ki so osoljevali ocean, kateremu se je še pridružilo silno podmorsko vulkansko delovanje s svojo vodno paro in minerali.

Sol in znojenje

Težko bi si predstavljali življenje brez soli, čeprav tisti, ki zagovarjajo neslano hrano trdijo nasprotno. Seveda imajo, pa tudi nimajo prav. Ste se že kdaj "kopali" v sragah svojega znoja, recimo pri polurni hoji v tropskem podnebnju, ali pri kopanju krompirja v poletnem vročem dnevu, tudi pri smučanju brez vzpenjače? Tedaj tudi litri vode ne pomagajo - pač pa slana voda, juha, slano kislje zelje ali kar tablete soli (v tropih). Poskusite! Žeja in spremljajoči glavobol prenehata. Žejno ni grlo, žejna je vsaka celica v telesu, ki je izgubila svojo normalno koncentracijo soli - in tako vede ali nevede človek uporablja sol že od pamtveka.

Levstikov Martin Krpan

Ta naš junak kontrabandijer se je dobro zavedal, da je sol potrebna in prinaša dobiček tistemu, ki jo prinaša v kraje, kjer te ni. Ni mu bilo mar ne oblasti ne vruga, sol je tihotapil od morja na svojem ključetu - kobilici. Bila je to angleška sol, raztovorjena v Trstu - najbrž je bila le ladja angleška, a ne sol. Celo caričine se je odrekel za cesarsko dovoljenje, da sme še naprej tihotapiti sol. Ženske "Krpanke" pa smo imeli tudi za časa partizanskega odpora. Te so prenašale sol partizanom z jadranske obale preko hribov in dolin tja v najbolj zakotno vas, kraško slovensko ali dalmatinsko. Največkrat so sol pridelovale kar same na kamentih obalah našega morja.

(Konec v prihodnji številki)

Privlačno sečoveljsko nebo

Ob nedavni zgodbi o NATO-vem sivem kovinskem ptiču je ime letališča Portorož obšlo ves svet. Tudi pred tem so se mnogi ljubitelji zračnih poti po Evropi radi spominjali tik ob morje razpotegnjene letališke steze. Pa vemo, kaj je to letališče, še posebej, če se samo peljemo po cesti mimo njega?

Poznavalci velikih zračnih postajališč pravijo, da je v Portorožu, oziroma Sečovljah, vse tako kot drugod, le da v močno pomanjšani obliki. Obisk v letališkem poslopju in pogled na okolico to potrjuje.

Lani je na sečoveljskem letališču (pravzaprav letališče Portorož) bilo kar 26.871 pristankov in letalskih odletov. Večidel majhnih, nekajsedežnih letal, s katerimi se je pripeljalo ali odšlo 13.783 potnikov. Kar 1057 letal je bilo z oznakami drugih držav.

Stalno je na tleh in v hangarjih okoli 20 letal. Tu imata domovinsko pravico kar dva letalska kluba s številnimi dejavnostmi. Med drugim so to letala - taksiji, pa jekleni ptiči za nekaj potnikov, s katerimi so lani naredili kar 1883 panoramskih poletov.

Sečoveljsko letališče ima značaj mednarodnega zračnega pristanišča. Seveda je njegov utrip droben in primerjavni z velikimi zračnimi lukami. Pa vendar so 12. septembra lani na eni sami pristajalni stezi imeli kar 423 letalskih operacij. Ne le tega dne, tudi sicer je bilo dostikrat veliko gneče.

Prednost sečoveljskega neba je, da ima veliko sončnih in vedrih dni. Kratka pristajalna steza, včasih dokaj neprijetni vetrovi in tudi lega, pa niso njegova privlačnost. Predvsem bi potrebovali daljšo in še eno stezo. Nič ne moti to, da je zdaj prav na robu dveh držav. V Švici imajo kar več letališč na mejnem robu. Seveda so tam razmere drugačne. Upajmo, da bo slejkoprej tudi geografske lega sečoveljskega letališča prednost in celo člen povezovanja dveh sosednjih, pretežno turističnih območij.

Gustav Guzej

POEMA MIKAVNOSTIM MORJA

Letošnja 1., dvojna številka Proteusa, je pomemben dogodek za naše revijalno življenje. Posvečena je piranski morski biološki postaji ob 25-letnici njenega obstoja. Izredno pestro, z bogatimi barvnimi fotografijami ilustrirana revija je privlačna poema mikavnostim morja, bogati prispevki pretežno članov morske biološke postaje pa odkrivajo številne nove prelesti in znanstvena spoznanja o podmorskem svetu.

"Slovensko morje je sicer majhno in plitvo, je pa neločljiv del svetovnih morij in oceanov," je urednik prof. dr. Matija Gogala uvedel serijo znanstvenih, a vendar tudi za poprečnega bralca dovolj poljudno napisanih sestavkov. O jubileju morske biološke postaje piše naš znani oceanograf dr. Miroslav Zei. Andrej Avčin predstavlja znanstvena spoznanja o različnih bioloških pojavih v našem morju.

Oliver Bajt opisuje rezultate raziskave o fotokemični razgradnji organskih snovi kot prispevku k zmanjševanju onesnaževanja naravnih voda. Fitoplankton v slovenskem morju obravnava Patricija Mozetič kot osnovno izhodišče za nadaljnje vzpostavljanje in vzdrževanje vseh vrst morskega okolja. Lovrenc Lipej odkriva eno najpomembnejših skupin mikoplanktona - tintimide.

Sicer poljudno znanstveno, a zelo utemeljeno Andrej in Alenka Malej obravnavata, zakaj je treba biti previden pri uživanju hrane ter prikazujeta, zakaj povzročajo sadje morja tudi zastrupitve.

Zlasti z ilustrativnim delom pritegne bralca sestavek Aleša Boljeta o gojenju brancinov in orad v mrežnih kletkah. Robert Turk prikazuje v sestavku o varovanju naravne dediščine, morja in morskega obrežja, kako naj bi postal samouven del načrtovanja v prostoru ter poseganja v obrežju in obrežno morje.

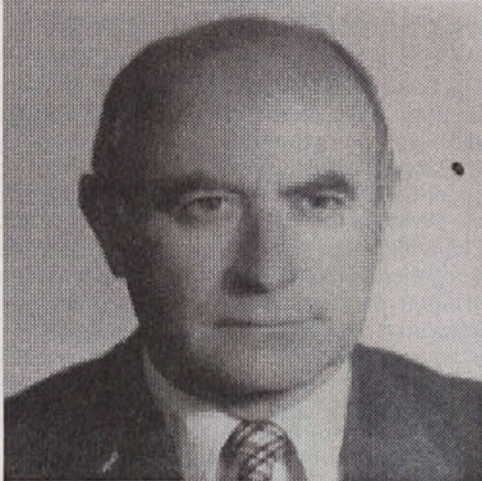
Klasični prehranjevalni splet (rastlinski plankton - živalski plankton - ribe) obravnava Valentin Turk v sestavku Mikrobna prehranjevalna zanka. Sašo Vukovič razgrinja izredno aktualno temo o uničenju in repopulacijskem procesu vegetacije v obalnem morju. Lovrenc Lipej na strokoven način opisuje izolskega belega morskega volka. Iztok Škornik pa s presenetljivimi nadrobnostmi predstavlja življenje rumenonogih galebov, ki živijo v sečoveljskih solinah.

Bogata ilustrirana dvojna številka Proteusa je po vsebini, kot tudi po odlični tehnični ureditvi, publikacija, ki jo bodo z veseljem vzeli v roke vsi, ki se podrobneje zanimajo za morje in njegove tisočere mikavnosti. G.G.

Dr. Boris Filli: Ali je hrup vse, kar nam ostane?

LUCIJA, MESTO OB ENI CESTI!

V Primorskem utripu bomo odmerili nekaj prostora tudi enemu od odmevnih Lucijčanov, dr. Borisu Filiju, ki kot krajan in poslanec v piranskem parlamentu dviguje glas tudi zaradi neznosnega hrupa. Ta vedno bolj preplavlja razširjajoče se mesto in ljudi v njem, naselje pa doma živi ob eni sami cesti, ki postane poleti reka kadeče se, hrupne pločevine.

Najprej ga vprašam, kako je obrodil njegov štiri leta star in nepretrgan napor, da bi se mesto ubranilo te nadloge.

- Postavil sem kakšnih 16 poslanskih vprašanj in dobil nekaj nezadovoljivih odgovorov. Vendar pa: sanitarna inšpekcija je izdala odločbo o postavitvi protihrupne zaščite, od nadvoza do območja mimo stolpičev. Republiška skupnost za ceste se iz šlamparije (ali arogance) ni pritožila in maja 1993 je odločba postala pravomočna!

Protihrupne ograde pa ni!

- Pregrade ni, čeprav je odločba pravomočna, ker obalne inšpekcije ne storijo nič za to. Lahko bi storili dvoje: da skupnost prisilijo v postavitve zaščite ali pa naročijo postavitve za njen račun.

Kako si predstavljate to protihrupno ograjo?

- Moral bi to biti 2,5 metrov visok, prozoren in eleganten "plot", postavljen zelo blizu ceste (da

gre hrup v zrak). Morda postavljen v zelenje, ki tudi vpija hrup in ograjo skrrije.

Koliko bi pregrada lahko pomagala?

- Tudi do 70 % manj hrupa bi lahko bilo. Ta "plot" ne bi bil višek lepote in okrasa kraja, marveč začasen razplet do takrat, ko bo nova cesta pod hribom obšla Lucijo. Takrat bo ta, danes sporna glavna cesta, postala mestna ulica.

Odločba torej je, nič pa se ne zgodi!

- Saj se nikoli nič ne zgodi! Spet smo pred poletjem, ko se bo mimo oken, sredi mesta valila reka razbeljene pločevine. Ljudje se premalo zavedajo dejstev, v kakšnem hrupu živimo, kako nam to škodi in kako poklicani nič ne napravijo, da bi se stanje izboljšalo.

Sploh se mi zdi, da je Lucija v celoti neurejena, zasnova mesta pa je pod kritiko. Delali so načrte za posamične bloke in kjer so videli prazen prostor, hop, tu bi pa nekaj zgradili. Brez preglednega, smiselnega in funkcionalnega načrta, kaj bi kazalo kam postaviti. Morali bi v celoti prerisati Lucijo. Še je čas, da, denimo, prazen prostor nekdanjih solin, predvarno namenimo funkcijam mladega mesta. Lucija nima tržnice, kina, nima knjižnice, gledališča, plesne dvorane, kulturnega hrama, nima krajevnega urada, (celo pošta ni samostojna), nima osrednjega trga, drugih kulturnih ustanov ni, zakaj ne, hotela.

Vprašam Borisa Filija še, kakšna se mu zdi prihodnost Lucije v hrupu.

- Malo se bo zdaj, začasno sicer, povečal tudi hrup ob iskanju tople vode, tam na nasutju, vendar tega bo kmalu konec. Za daljše obdobje pa menim, da bo izločitev sedanje sredinske ceste, ki bo postala ulica, povrnila mestu nekaj prepotrebnega miru. Do zgraditve nove ceste pa bi morali postaviti to božjo protihrupno ograjo. Prizadeti smo vsi, le da je mnogim vseeno.

Res je, da se raven hrupa sodobnega življenja izredno krepi. Morali pa bi si prizadevati, da bi ga odpravili vsaj tam, kjer ga lahko!

ZORAN DEBENJAK

Še nekaj odmevov na športno dvorano v Luciji:

"LIMINJANKA" SAMO ZA "POL ŠUSA"

Lucija,...

V krstni (januarski) številki Primorskega utripa sem zapel veliko slavo novi športni dvorani v Luciji, ki se premnogim zdi velika pridobitev za šolo (telovadnica), mesto, športnike in prireditev. Dobre glasbe za dvorano si, kajpak, nisem izmislil, saj sem ga potegnil iz ankete med Lucijčani.

Za tem zapisom pa je prišel neuničljiv ljudski glas, ki je neimenovan trdil, da dvorana ni "kot šus", kot je pisalo v naslovu, marveč bi kvečjemu lahko dosegla vrednost "polovice šusa".

In res: ljudski glas me je pripeljal do poročila za sejo občinske vlade in v njem je pisalo, da v dvorano pušča, da se tribune slabo zapirajo, oziroma vtiskujejo na parketu rob, da manjka kakšen prostor in podobno.

Leon Grošelj, upravnik dvorane je ob tem zatrdil: "vse napake smo odpravili, saj imajo gradbeniki to nesrečo, da sem gradbeni inženir in se na te pomanjkljivosti spoznam. Ventilator na strehi smo popravili, pušča ne več, pri parketu pa bomo napravili robnike!"

Ljudski glas, ki ima vedno prav, še vedno ni dal miru češ, v šoli imajo čez dvorano nekaj pripomb. Marija Mahne, prijazna ravnateljica osnovne šole je moje vprašanje obrnila v trditev, da nima šola ne čez dvorano (ki jim neverjetno koristi) in ne čez upravnik (s katerim je šola našla pravi jezik) absolutno nobenih pripomb. Še zdaj pa je njej in

vsem v šoli žal, zakaj ni dobila prav ta ustanova (ki je zadostila pogojem razpisa) dvorane v upravljanje!

Kakšno besedo pa imajo čez dvorano sosedje, saj je razen odzema svobodnega pogleda proti šoli in hrupa ob športnih dogodkih, začela privabljati mladce, ki se tu zbirajo. Svoje prispevajo še vozila na tej slabo preplateni cesti in živžav gostinskih lokalov, vendar se tega utripa v mestnem predelu, v katerega pelje samo ena cesta, pač ni mogoče ubraniti. (Na tem prostoru so bila pred zgraditvijo dvorane šolska igrišča in živžava je tam bilo ničkoliko). Pod parkiriščem ob novi dvorani bodo ta mesec uredili še zunanja igrišča, saj se bodo šolarji, ob lepih dnevih, preselili na plano. Ko pa bo na zelenici pred šolo, kdaj kasneje zraslo še poslopje mestne in šolske knjižnice s kakšno papirnico, cvetličarno, galerijskim prostorom in še s čim (zakaj bi jaz drugim dajal zamisli?), bo Liminjanska cesta - ulica in "Liminjanka" ob njej, pravšnje mestno okrožje. Otroci bodo precej rosnih ur svojega življenja preživeli v šoli, v športni dvorani, v knjižnici, v slikarskem ateljeju, na strelišču, v televizijski sobi, ob mizi za namizni tenis, v prostoru z glasbo ali kje tam okrog.

Tako se ne bodo zgubljali po uličnih brezpotjih nasilja in dolgega časa ter bodo kdaj kasneje dejali, da so se celo zabavali.

Barometer meseca

6. februarja - **ALADINOVA SVETILKA ZA DELO** - Po statističnih podatkih je bilo januarja v piranski občini 1240 brezposelnih. V Sloveniji nosi zastavo Maribor s 15.770 ljudmi brez dela. Pred Piranom sta Koper s 3112 in Izola s 1473 brezposelnimi.

16. februarja - **ZLOMLJENA KRILA SIVEGA PTIČA** - Na sečoveljskem letališču je na srečo brez hujših posledic zasilno pristalo ameriško letalo F - 16.

19. februarja - **ZASLUŽENO PRIZNANJE ZA VELIKO DELA** - Prvo nagrado Alojza Kocjančiča je dobila Rožana Koštial iz Nove vasi za posebne dosežke pri oblikovanju, raziskovanju in ohranjanju kulturne identitete Istre.

21. februarja - **ZAMIKALI SO JIH CIPLJI** - Ribiška ladja Učka iz Umaga je poskušala ribiško srečo v naših vodah sredi Portoroškega zaliva. Neprijeten incident je povzročil diplomatsko in moralno vprašljiv hrvaški odmev.

21. februarja - **IN VNDARLE "ISTRSKA CESTA"** - Na posvetu območne turistične zveze so predlagali ureditev istrske vinske ceste. Tekla naj bi od Sečovelj prek Kort, Nove vasi, Šmarij, Marezig, Sv. Antona, Slovenskega Gračišča do Črnega Kala. Kraki naj bi povezovali vse kraje, kjer pridelujejo kvalitetna znana vina.

26. februarja - **PREDSEDNIKA DVEH DRŽAV V PIRANU** - V spremstvu predsednika republike Milana Kučana je obiskal Piran predsednik republike Madžarske dr. Arpad Göner. Znamenitosti so mu predstavili predstavniki občine in pripadnikov italijanske skupnosti.

26. februarja - **USMERJENA ZNANOST** - V hrvaški akademiji znanosti so akademiki Vladimir Ibler, Ljubo Boban in Djuro Degen predstavili, kako je slovenska zahteva za celoten Piranski zaliv seganje po hrvaškem narodnem teritoriju. Kondomijski dvostranski način nad upravljanjem z zalivom bi po njihovem bilo največ, v kar lahko privoli Hrvaška.

28. februarja - **IŠČE SE MANDATAR** - Nekatero stranke so se le dogovorile predlagati novega mandatarja za predsednika izvršnega sveta. To je Klavdij Mally, gradbeni inženir, zaposlen v upravi občine Piran.

OBRTNIKI ODLOČITEV DO 31. MAJA

Zakon o gospodarskih družbah je pri obrtnikih povzročil precej zmede, ugibanj ter nejasnosti.

Na kratko bom poskušal nekatere stvari pojasniti.

Zakon je odpravil določila obrtnega zakona glede registracije in števila zaposlenih. Trenutno ni možno izdajati novih obrtnih dovoljenj. To bo možno, ko bo sprejet nov Obrtni zakon, ki bo določal katere dejavnosti se opravlja na obrtni način in kakšni so pogoji za opravljanje te dejavnosti. Do takrat lahko tisti, ki želijo samostojno opravljati gospodarsko dejavnost le to prigrasijo pri pristojnem davčnem organu na posebnih obrazcih. Le registrirane osebe za opravljanje dejavnosti po Obrtnem zakonu (obrtniki), nadaljujejo z delom na način in pod pogoji, pod katerimi so vpisani v register in se do 31. maja 1994 uskladijo z določbami Zakona o gospodarskih družbah. To pomeni, da se morajo preoblikovati iz sedanjega obrtnika v eno izmed oblik ki jih ponuja zakon o gospodarskih družbah in sicer:

- osebna družba - družba z neomejeno odgovornostjo;
- kapitalska družba - družba z omejeno odgovornostjo, delniška družba...
- samostojni podjetnik posameznik.

Vsaka družba je samostojna pravna oseba. Za ustanovitev sta potrebna najmanj dva družbenika (razen d.o.o.). Večina obstoječih obrtnikov se bo verjetno odločila za podjetnika posameznika, ki ni družba in je ustanovitelj le ene fizične osebe ter nima ločenega poslovnega in zasebnega premoženja ter ima status fizične osebe. To pomeni, da za svoje obveznosti odgovarja s svojim celotnim premoženjem. Podjetnik posameznik je lahko kdorkoli, ki izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti (izobrazba, poslovni prostor itd.).

Obstoječi obrtniki izpolnjujejo te pogoje v kolikor nadaljujejo z isto dejavnostjo v enakem obsegu kot so to opravljali na podlagi obrtnega dovoljenja (razen tisti, ki po zakonu o trgovini nimajo predpisane izobrazbe in si morajo to pridobiti v roku dveh let).

Obstoječim torej ni potrebna odločba o izpolnjevanju pogojev. Tisti pa, ki na novo priglajajo dejavnost, si morajo pridobiti odločbo o izpolnjevanju pogojev. To izda pristojni občinski organ za gospodarstvo. Za podjetnika posameznika ni potreben ustanovni kapital kot to velja za kapitalske družbe in se ne registrira nasodišču, ampak se prigrasi pri pristojnem davčnem organu.

Obrtnik, ki se želi uskladiti po zakonu o gospodarskih družbah in postati podjetnik posameznik, mora na podlagi veljavnega obrtnega dovoljenja vložiti pri davčnem organu izpolnjen prigrasitveni list skupaj z overjenim podpisom (na posebnem obrazcu).

Preoblikovanje iz obrtnika v podjetnika posameznika pomeni, da na dan spremembe ne bo potrebno sestaviti bilance, niti ne bo potrebno odpreti novega žiro računa. Preprosto povedano, razlike med obrtnikom in podjetnikom posameznikom za zdaj sploh ni. Razlika bo nastala, ko bo sprejet nov Obrtni zakon. Prehod iz ene oblike v drugo je dokaj enostaven. Popolnoma drugače pa, če se obrtnik odloči, da bo nadaljeval delo kot družba s statusom pravne osebe.

Na Obrtni zbornici smo bili prepričani, da bo nov Obrtni zakon sprejet pravočasno in bi opisan prehod enostaven. Vse kaže, da zakona še ne bo tako kmalu, zato priporočamo našim obrtnikom, da se odločijo in se uskladijo v skladu z zakonom o gospodarskih družbah. Vsa dodatna pojasnila v zvezi s tem lahko dobijo na Obrtni zbornici Piran.

Dodati je treba, da se morajo uskladiti tudi popoldanski obrtniki, in sobodajalci, ki opravljajo dejavnost kot popoldanski obrtniki. Tudi ti morajo svojo dejavnost prigrasiti kot podjetnik posameznik, saj nov zakon ne pozna več popoldanske obrti. Prav tako ne poznamo več skupnih obratovalnic. Vsak posameznik mora svojo dejavnost prigrasiti po zakonu o gospodarskih družbah in samostojno opravljati dejavnost ali pa se odločiti za kapitalsko družbo.

Milan Emeršič

Prijetna popoldanska sprostitiv

Kdo si ne želi kdajpakdaj pobegniti pred vsakdanjimi skrbmi in dolžnostmi? Te pomladne dni, ko odcvetajo mandljevi in se začenjajo odevati v cvetni okit breskova drevesa, je najlepše kreniti kam v obmorsko zaledje, polno naravnih in etničnih zanimivosti. Zberimo si, denimo, izlet v Padno, to najbolj značilno gručasto, na slemenu šavrinskega griča zgrajeno naselje.

Na poti iz Sečoveljske doline se lahko za kratek čas pomudimo v Šentpetru. Razen vaše zanimivosti nam bo ostalo v spominu mnogo prijetnega ob ogledu zdaj že kar znamenite Tonine hiše.

Mimo Nove vasi nas lepa asfaltirana cesta pripelje do Padne. Menda je to edina vas na tem območju, ki ima povsem novo samo eno hišo, vse druge pa so preurejena stara istrska bivališča.

padna

galerija

Blažič

Le malokdo ve, da je v Padni tudi zanimiv pomnik znanega slovenskega slikarja Božidarja Jakca. Njegov oče Anton je bil doma iz Jakcev blizu Oprtalja. Mati Dolnjka se je z družino preselila k župniku Jožetu Cvitku, ki je po štiridesetih letih župnikovanja v Kaštelu preživljal svojo jesen življenja v Padni. Tu je poročil Jakčeva starša, ki sta živela po poroki v Padni sedem let. Oče je imel v vasi malo trgovino in gostilno. Božidarjev brat in stric Viktor sta umrla v Padni in sta tudi tam pokopana. Starši Božidarja Jakca pa so se preselili v Novo mesto in njun sin Božidar se je tudi tam rodil. Božidar Jakac in njegova soproga Tatjana sta Padni podarila lepo število grafik in risb. Pred nekaj leti so vso to zbirko uredili v posebni galerijski hiši. V njej so predstavljene predvsem Jakčeve grafike in risbe iz življenja njegove družine in prednikov v slovenski Istri.

Jakčeva galerija v Padni je postala zanimiv kamenček v mozaiku kulture Slovenske Istre. Skupaj z ogledom značilnosti Padne, obisk Jakčeve galerije pušča obiskovalcu ne le lep spomin, temveč je tudi prijetno doživetje.

G.G.

SOČA, VEČJA IN LEPŠA

Kolektiv **Trgovskega podjetja Soča d.d. Koper** se že veseli novih dosežkov, saj nameravajo v začetku aprila predati svojemu namenu prenovljeni stari in tudi novi del Soče. V kletnih prostorih bodo mesec pozneje odprli sodoben živilski diskont, ki ga je vzelo v najem mešano podjetje **Soča Coop**. Direktor podjetja Soča d.d. **Klaudio Blažević** pravi, da bo to predstavljalo novost v ponudbi potrošnikom. V spodnjem delu stavbe je predvidena tudi garaža, sicer pa bodo ponudbo popestrili s številnimi lokali različnih dejavnosti. Koper bo tako pridobil še en grandiozni objekt s katerim počasi zaokrožujejo veduto tega vse pomebnjšege obalnega trgovskega središča.

INVITA d.o.o.

Podjetje za promet z nepremičninami
Lucija, Obala 105, 66320 Portorož
Tel. & Fax.: 066/70-584

**Prodajate, kupujete,
oddajate ali najemate
HIŠE ~ STANOVANJA
POSLOVNE PROSTORE
LOKALE ~ ZEMLJIŠČA ?**

Pokličite nas
Uredimo tudi ustrezno dokumentacijo

INVITA d.o.o.

MESTNA OBČINA PIRAN

Dejstva za mestno občino Piran

Iz različnih virov in razprav je nastal osnutek zahteve državnemu zboru republike Slovenije, da pridobi Piran status mestne občine z vsemi pristojnostmi iz 22. člena zakona o lokalni samoupravi. Zbranih je obilica dejstev, ki bodo še na pretresu občinske skupščine. Za vse nas občane pa je nedvomno zanimivo, kaj naj bi bila in kaj naj nam bi pomenila sedanja celovita občina z novim statusom mestne občine.

Za uvod zgodovinski razlogi: Piran je bil naseljen že v časih pred rimskim cesarstvom. Mesto je staro več kot 2000 let. Občina Piran ima svoje zgodovinske korenine in meje začrtane že polnih osem stoletij v statutu iz leta 1274. V njem so bile zbrane vse pravne norme in običaji, ki so se ohranili o Piranu od bizantinske dobe dalje. Avtonomna "komuna" na območju današnje piranske občine je nastala že pred statuti iz 1274. leta. V boju za svobodno komunalno ureditev proti posegom oglejske in beneške nadvlade pa je sredi XIII. stoletja nastala avtonomna komuna, v kateri je najvišjo oblast predstavljal zbor vseh svobodnih ter veliki svet, sestavljen iz starejših in uglednih meščanov. Mesto si je v odnosu do Benetk pridobilo svobodo, ki jih druga mesta v Istri niso imela. Občina Piran ima svoje zgodovinske meje že osem stoletij določene v statutu, ki se do danes bistveno niso spremenile. Danes deluje z vsemi funkcijami mesta sestavljena iz več krajevnih skupnosti, ki imajo preko 15.000 prebivalcev.

Koncept mestne zaokroženosti

Občina Piran je v svoji starejši in tudi novejši zgodovini bila koncepirana kot mesto. Sistem prometne povezave, kanalizacijskega sistema, oskrbe z vodo, šolskega, otroškega, zdravstvenega in spomeniškega varstva, pomorskega gospodarstva, upravne organiziranosti ter občutka pripadnosti prebivalcev, tvori nerazdružljivo celoto mesta z nazivom - PIRAN. Področje javnega sektorja je poleg občinske uprave in sodišča predvsem sestavljeno iz otroškega varstva, osnovnega šolstva, srednjega in visokega šolstva, kulture, športa, socialnega varstva, zdravstva in komunalnih služb.

V občini Piran deluje:

- pet osnovnih šol z 1928 učenci,
- trije vrtci kot samostojni zavodi z 869 vključenih otrok, ali 80 % vseh otrok predšolske dobe,
- štiri srednje šole:
- slovenska gimnazija, gimnazija z italijanskim učnim jezikom, Srednja zdravstvena in srednja pomorska in prometna šola,
- visoka šola pomorske in prometne smeri.

Pri tem je treba omeniti, da delujejo vrtec, osnovna šola s štirimi podružnicami in že omenjena srednja šola kot šole narodnosti z italijanskim učnim jezikom.

Številne posebnosti

Obmorska lega občine, meja s sosednjo državo, zaščiteno mestno jedro Pirana, krajinski parki in soline so specifičnosti, ki zagotavljajo Piranu poseben položaj, da mora samostojno skrbeti za prostor.

Hrvaškem. Piran ima dve pristanišči in mednarodno letališče. V Piranu, kot obmejni občini so locirani mednarodni mejni prehodi za pomorski, kopenski in začni promet.

Gimnazija z italijanskim učnim jezikom, naravoslovne smeri je edina tovrstna šola na območju kjer živijo pripadniki italijanskega naroda na slovenski obali.

Slovenska gimnazija je tudi regijskega pomena.

Srednja in visoka pomorska šola so

menjavi za žito, les, železo in podobne proizvode.

Prebivalstvo takratnega mesta Piran je bilo naseljeno v več naseljih, ki so bili in so še danes strnjena mediteranska naselja. Prebivalci so proizvajali vse našete proizvode na ozemlju občine.

V zgodovini mesta je obrtnost k morju bila gospodarska osnova življenja in razvoja. Piranske soline so bile stoletja širšega pomena in so oskrbovale širše območje, pomorski promet, trgovina in turizem so vplivali na koncept mesta z vsemi funkcijami, zlasti pa na upravo samostojnosti. Vse funkcije, ki jih danes predvideva zakon za mesto, je mesto Piran že imelo in ohranilo skozi zgodovino.

Narodnostno mešano območje

Občina Piran je narodnostno mešana. V njej živi avtohtono prebivalstvo italijanske narodnosti, kar pomeni posebno skrb države in mesta, da se uresniči vse pravice narodnosti in obveznosti iz Ustave R Slovenije in vseh zakonov, ki opredeljujejo posebne pravice narodnosti.

Vrsta zakonov že sedaj predpisuje obveznosti glede zagotavljanja in varstva pravic italijanske narodnosti, ki živi na območju občine Piran. V bodoči občini, ki bi imela poseben status se vse pravice narodnosti in obveznosti države in občine lažje uresničujejo. Obveznosti države, ki v tem primeru očitno ima poseben interes iz 5. člena Ustave R Slovenije, so tudi finančne narave (dvojezičnost, šolstvo, kultura ipd.), zato bi s pridobitvijo posebnega statusa države in občina lažje izpolnjevali svoje ustavne obveznosti.

Meja z dvema državama

Občina Piran meji s sosednjo Republiko Hrvaško na kopnem in na morju in Republiko Italijo na morju. Mejni prehodi za kopenski, pomorski in zračni promet niso samo lokalnega, temveč državnega in mednarodnega pomena. Na meji s Hrvaško že sedaj delujeta na mejni razdalji dva mednarodna prehoda, prek katerih poteka, zlasti v turistični sezoni, promet iz srednje Evrope proti Jadranski obali in se bo po končani vojni na nekaterih delih bivše Jugoslavije še povečal.

Morska meja s sosednjo Hrvaško je specifična tudi z mednarodno pravnega vidika in bo neglede na dokončno rešitev mejnega spora potrebno odnose glede na uporabo piranskega zaliva, ki ima strateški pomen za državo (režim plovbe, dostop do mednarodnega morja, izkoriščanje morja in morskega dna, ekologija, turizem in vrsta drugih vprašanj). Na območju občine Piran deluje moderno mednarodno letališče srednje kategorije, ki povezuje pokrajine v sosednjih državah z našo občino kot turistično zanimivim krajem.

Občina Piran izpolnjuje pogoje zagotavljanja informacijsko dokumentacijskih, kulturno znanstvenih, socialnih, varstvenih in zdravstvenih ustanov, ki imajo pomen za širšo lokalno skupnost ali republiko. V Piranu deluje eden najstarejših arhivov v Sloveniji. Na področju kulture se je Piran uveljavil kot središče, ki v javnem zavodu "Avditorij" organizira prireditve, regijskega, večkrat tudi republiškega pomena (glasbene prireditve, seminarji, tradicionalni dnevi slovenskih pravnikov).

Odprtost v svet

Gospodarstvo Pirana je odprto v svet. Tu je sedež pomorskega prevoznika Splošna plovba, tu je več kot 1/3 slovenskega tujskega turizma, tu je več drugih velikih podjetij. Tu deluje Morska biološka postaja, ki ima v raziskavi biologije morja in morja nasploh razvejano sodelovanje z inštitucijami, zlasti v Italiji in na

republiškega pomena, saj so to edine šole v Sloveniji, ki zagotavljajo kadre za pomorsko in velik del prometnega gospodarstva.

Ožje mestno jedro Pirana je zaščiteno kot spomenik. V Piranu je sedež Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine s kadri, ki so sposobni v bodoči mestni občini in regiji zagotavljati kvalitetno izvajanje varstva na celotnem območju.

Zaokroženost v funkciji mesta

Da je sedanja občinska meja bila že v preteklosti meja mesta Piran, ki je lahko funkcioniralo le v teh mejah dokazuje podatek, da so Pirančani (iz sedanjega ožjega mestnega jedra) pridelovali sol, najpej na solinah ob reki Dragonji na eni strani občine, ob potoku Fazan v Luciji in na Strunjanskih solinah na drugi strani občine. Trgovina se je odvijala s proizvodi kot so vino, sol in olje v za-

NAŠA ANKETA~NAŠA ANKETA

Lucija je največje naselje sedanje piranske občine. Kako naj bo z njo v prihodnje? Naj postane samostojna občina? Ni skraj sklenjena zazidava od Pirana do Seče tehten razlog, da ostane sedanja občina Piran v nespremenjenem okviru? Kaj menijo o tem nekateri Lucijčani:

Milka Godnič, gospodinja: "Občina naj ostane takšna kot je zdaj. Kakršnakoli sprememba bi pomenila začetek konca čudovitega piranskega msta, v katerem sem prebila veliko lepih let."

Aurora Birsa, zasebnica: "Na kraj pameti mi ne pride, da naj bi se sedež občine preselil v naselje, kjer ljudje le prespijo in od koder odhajajo zjutraj na delo. Mesto Piran mi je močno pri srcu. Moj oče je najlepše umetniške stvaritve ustvaril v Piranu. Torej sem za občino v sedanjem okviru."

Boža Bezjak, računovodkinja v pokoju: "Če bi se uresničilo to, kar si žele posamezniki in da se občina iz Pirana preseli v Lucijo, bi ta izgubil svojo dušo. Res je, poleti v Piranu zaradi gneče ni mogoče parkirati. Ne glede na to, pa naj ostane sedanja občina s svojim srcem v Piranu."

Roseta Maglica, vodja knjižarne Lipa: "Dober del svojega delovnega obdobja sem prežvela v Piranu. Vzljubila sem ga. Občina naj ostane takšna, kot je in tudi sedeža ne gre spreminjati."

Željko Lovrečič, lastnik restavracije "Marino": "Od kar je začela Lucija preraščati v mesto, sem glede na število prebivalcev večkrat pomislil, da bi občina morala biti v Luciji. Piran ni več tisto, kar je bil pred dvajsetimi leti. Med turistično sezono je mesto natrpano, nikjer ni mogoče najti prostora za parkiranje. Zato, če ne drugače, preselimo vsaj občinsko administracijo v Lucijo."

Angel Pribazz, trgovec: "Četudi bi občinska administracija iz Pirana preselili v Lucijo, bi tam še morale ostati nekatere, za vsakdanje življenje prepotrebne službe. Zato naj raje vse ostane v Piranu."

Štefanija Radoja, upravnica pošte v Luciji: "Naš kolektiv, z menoj na čelu, želi, da bi bila občina v Luciji. Kmalu se bo vse odvijalo v Luciji. Tu je več prebivalcev kot v Piranu, zraslo je novo trgovsko središče, v načrtu pa so še druge novogradnje."

Slavica Ferenčak, lastnica galerije "Nostalgija": "Piran zasluži, da je občinsko središče. To so naše male Benetke. Poglejte samo monumentalno cerkev, ki ji turisti pravijo dvojčca cerkve sv. Marka v Benetkah. Ohranimo dušo tega lepega mesta. Osebnost sem zaljubljena v stari Piran."

Ingrid Gaberc, vodja Splošne banke Koper, podružnice Lucija: "Ozko grlo v Piranu je parkiranje. To je prvo, zaradi česar želim, da bi bila občina v Luciji. Tu je dovolj prostora in ni gneče. Ne pozabimo, da postaja Lucija središče tega območja. Tu je precej več življenja. Po mojem bi bilo prav, občinsko upravo seliti v našo bližino."

Marisa Rogič, direktor osnovne šole "Vinzenzo de Castro" v Piranu, stanujoča v Luciji: "Piran je mesto. Za Lucijo pa še ne vemo, če bo, in kdaj bo to postalo. V Piranu je kulturno središče - od cerkva, muzejev, zgodovinskih spomenikov, umetniških galerij, šol. Za Lucijo pa mislim, da potrebuje še nekaj časa, da bi postala mesto. Zato sem za sedanjo občino Piran."

Miloš Jovanovič

Kakšna občina?

V Republiški skupščini je v pripravi Zakon o novi lokalni upravi. Z novim zakonom bodo sedanje občine izgubile precej ali kar večji del pristojnosti, nekatere občine pa se bodo lahko tudi delile na več manjšin.

Ali je delitev občin sploh potrebna oz. še boljše: ali je sploh potrebno kaj spreminjati? Nekateri zagreti teoretiki očitajo sedanjim občinam, da so države v malem in da jemljejo pristojnosti Republiki kot edini državi.

Mnogo strokovnjakov se je bavilo s tem, kakšne naj bodo občine in njihove uprve, da bodo čim "bližje" občanom, to je, da bodo občani lahko v svoji občini opravili vse glede njihovih pravic in obveznosti.

Kakšne pristojnosti bodo imele nove občine? Dokončno znano še ni. Bržkone bodo te pristojnosti majhne, zelo omejene v primeru s sedanji. - Pred nekaj dnevi sem imel priložnost videti račun, ki sta ga dobila dva mala kmeta, ki imata v zakupu nekaj zemlje, ki jo upravlja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov. Zakupnina je nekajkrat večja, kot je bila v prejšnjem letu. Sklad je že sedaj samo v Ljubljani in prizadeti lahko z njim občujejo samo pismeno. Koliko bi bil ta Sklad v občinah, kot je bilo prej, bi prizadeti šel tja in se pogovoril o stvari. Ta centralizirani Sklad pa niti pogodbeno dogovorjenega roka za plačilo zakupnine ne spoštuje, ampak določa krajši rok, le nekaj dni.

V Piranski občini kaže, da je večinsko mnenje občanov, naj se občina ne bi delila. Občina že tako ni velika. Kolikor bi se ustanovila mestna občina, bi združevala mesto Piran v širšem smislu, to je s Portorožem in Lucijo, bi ostale vasi same, ki ne bi imele materialnih pogojev za količkaj normalno izvajanje svojih pristojnosti. Iz teh razlogov menim, naj bi bila občina Piran v sedanjih mejah kot mestna občina s pridruženimi vasi, da bodo tudi slednje imele nekaj materialni možnosti za uresničevanje svojih potreb.

Boris Bekeš

Razumno, trezno

Nova zakonodaja o lokalni samoupravi spreminja doseganje vloge občin in določa naloge, ki naj bi jih nove občine opravljale. Pri tem je potrebno sklicati zbere krajanov in izpeljati referendum o bodočih občinah. Ob vsem tem se postavlja vprašanje kako vse to pripraviti.

Ob navedenih spoznanjih bi morali ob razpravi o reorganizaciji občin na predvidenih zborih krajanov pripraviti osnovo za razpravo ter razložiti spremembe. Osnove za razpravo naj bi pripravili organi sedanje občinske skupnosti in stranke, kakor tudi organi sedanjih krajevnih skupnosti. V osnovah za razpravo, ki bi jih pripravili občinski organi, bi morali biti predvsem pogledi glede organiziranosti in ekonomske učinkovitosti opravljanja predvidenih skupnih nalog. Sedanje krajevnih skupnosti pa bi morale predvsem razmisliti, v kakšni združbi bodo lahko te naloge za njih uspešno in najboljšo opravljene glede na sedanje stanje in možnosti. Vse navedeno mora biti obdelano in pripravljeno tako, da ugotovimo, kaj je bilo slabega v sedanji organiziranosti in ali sploh obstaja boljša rešitev sprejemljiva za vse občane od sedanje.

Prav tako moramo razmišljati o prednosti, ki nam jo nudi status mestne občine. Dosedanja razmišljanja tečejo v smeri ohranitve sedanje velikosti piranske občine. Tudi sam sem mnenja da je to prostorsko, ekonomsko, zgodovinsko upravičeno, ter da v razpravah damo poudarek predvsem, kako zagotoviti učinkovitost in ekonomičnost izvajanja predvidenih nalog, ter kakšen naj bo prehod iz sedanjega stanja.

Razprava naj bi potekala tudi o vlogi krajevnih skupnosti in o nalogah ki bi jih sama opravljala v bodoči občini, ter načinom financiranja.

Bomo znali zbere krajanov pripraviti, da bodo raprave potekale, tako da bodo raspravljalci vsebinsko raspravljali in da bomo na referendumu dobili dobro rešitev, potrudimo se.

Marjan Guzič

MODERNA BASEN

Hvalil se je vrabec, da je moder silno, na ves glas je čvkal in lagal obilno.

Kaj uboga sova, ki ne zna kričati, je ob takih scenah morala prestat!

In tako napolnil vsem je s tem ušesa, da so vzdigovati jeli ga v nebesa.

Tako je življenje: komur jezik teče, slepo vsak verjame, naj karkoli reče.

Po nasvetih vrabca slepo so ravnali, skozi sto norosti svet nesrečni gnali.

Modrec, ki kot modrec je narave tihe, pa čepi v ozadju, zadržuje vzdihne.

S. Požar

Spotakljivo varčevanje

Pri poslušanju vremenskih poročil se marsikdo sprašuje, zakaj navajajo podatke "meteorološka postaja Sečovlje" ali pa včasih "letališče Portorož". V vseh telefonskih imenikih je še zdaj zapisano "meteorološka postaja Portorož - Beli križ 35".

"Saj med Belim Križem in Sečovljami ni niti kilometer zračne razdalje," poročate. Res je, toda, verjeli ali ne, včasih je med temperaturo na letališču in na Belem križu nekaj stopinj razlike. Najvišja razlika je menda bila celo 6 stopinj Celzija. Letališče ima iz različnih meteoroloških razlogov vedno nekoliko nižjo temperaturo.

Predstavljajmo si ljudi, ki jih zanimajo vremenski pogoji ob morju. Večina bi rada izvedela, kako je v Portorožu ali v Piranu, malo manj pa v Kopru, ker je tam zlasti v teh prehodnih mesecih temperatura različna tudi stopinjo, dve, da o oblačnosti ne govorimo. S turističnega vidika je zato nedvomno bolj interesantna vremenska napoved iz nekdanje portoroške vremenoslovne postaje.

Z "nekdanje" zato, ker te pravzaprav ni več. Dokler je bilo sečovljesko letališče povezano z zvezno upravo za kontrolo letenja, je bila v to vključena tudi meteorološka postaja, ki jo mora imeti sleherno letališče. Takrat je, razen nje, delovala tudi meteorološka postaja Portorož. Pozneje se je v nekaterih glavah porodilo vprašanje, ali ne pomeni nesmotrno trošenje denarja, če delujeta v tako neznatni bližini dve meteorološki postaji. Obe imata strokovno nalogo, namembnost pa je različna. In meteorološko postajo v Portorožu so ukinili.

Navidezno koristno ni vedno pametno!

P.P.

primorski utrip
piranska izdaja

nov časnik za nove čase
OGLASI, RAZPISI IN
DRUGE OBJAVE

tel./fax.: 066 / 70-185

Saj samo skušajo dojeti, kaj se dogaja game: Rinčke talam - dobro skrij!

V obalnih mestih je v zadnjih letih več smrti kot rojstev. Umirajo mladi. Največkrat na cesti, v prometni nesreči, ali pa, - za nekatere - kar tako. "Na over dousu" spravljeno s seboj, z družbo in z Bogom. Bog ima še najmanj pri tem. Že dva tisoč let ga isti farizeji pribijajo na križ. Da bi nasedel Potjomikinovim vasem. Carica je nasedla laže, Bog pogleda za kulise. Tako bi moralo biti! Ne bom omenjala imen, ki se krepijo za lažnimi kulisami, zapisala pa bi pohvalo odboru za družbene dejavnosti v koprski skupščini, ki se zavedajo svojega poslanstva bolj kot v Luciji, Portorožu, Piranu in v Izoli skupaj. Tudi v Kopru je bila ne dolgo nazaj mlada žrtev droge. Če bi ne znali tam z mladino, bi bilo smrti morda še več. Težko je vedeti! Ankaranski župnik je svoje mlade ovčice v februarju odpeljal na sneg. Z aktivnostmi, ki jih mladini daje njegova župnija, so mladi varni. O več stotih drugih fantih in dekletih, pa bi dr. Milan Krek, zdravnik iz KOPRA, ki je svoje zdravniško znanje posvetil bolni, z drogo zasvojeni mladini, lahko pripovedoval zgodbe, ki jih otrokom ne beremo za lahko noč. Lahko pa bi se zamislili vsak zase. Zaradi svojih otrok in zaradi Slovenije, ki umira.

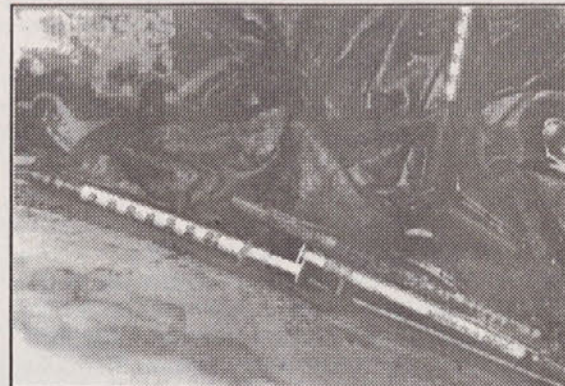
Pet tisoč z mamili zasvojenih mladih Slovencev. Statistika ne kaže tragedije posameznikov z njihovimi imeni in priimki družin, ki trpijo in se borijo za svojega otroka. Starši ne potrebujejo elaboratov, ki se kopičijo po pisarnah vladnih in občinskih institucij. Potrebujejo le zdravnika, kjer bodo dobili pomoč in nasvet. Običajno ne dobijo ničesar. S plaščem, ki so ga odložili v čakalnici, si nadenejo občutek krivde, pomilujoče poglede in sporno čast.

Tokrat sem se namenila pisati o pretresljivi resnici izničenih življenj mladih zasvojenec z drogo, nekoliko drugače. Odmaknjeno, v idiličnem kraju, obdanem z gorami deviškega snega, z utvaro, da do tod ne more grenko spoznanje. - Samo korak od tod je diskoteka, kjer heroin prodajajo pod roko. In vendar okrog valovi zimsko življenje. Tako še bolj grenko občutiš, da pettisoč bolnih fantov in deklet morda ne bo nikoli več smučalo, se veselilo življenja, ki se s slehernim dnem nepovljivo poslavlja od mladosti. Njihova mladost! Kot da je nikoli ni bilo. In kaj bo vnaprej? Nobene možnosti, da bi se vrnilo zamujeno, morda le upanje, da bodo posamezniki zlomili iglo zla. Le, kako... Slovenija?

Nekdo je Slovincem za gostoljubnost ponudil heroin in zdravniki so okuženi mladini v zameno delili heptanone. Umetni morfij, ki naj bi narkomane odpeljal iz pekla! Sklenil se je krog. Ceno plačuje armada mladih, ki odslej potrpežljivo čakajo po zdravniških čakalnicah na svoj odmerek belih odrešilnih tabletk. Brez njih njihova lačna kri ne more! Ob tem pa so ponižujoč pogled, neprijazna beseda, neizražen odpor prenektarega medicinskega osebja, še dodatna bolečina. Brca v že tako zrušeno samozavest. In koga je najlaže

pobiti na tla? Nemogočnega berača, ki prosjači za svoj dan prihodnosti. Dan ozdravitve, dan prve službe, dan ljubezni... dan, ki je namenjen mladosti. Resničnost pa je v čakalnici, nekje med eno in drugo uro popoldne, v ambulanti na Metelkovi v Ljubljani, v ambulanti dr. Milana Kreka v Kopru, povsod tam, kjer so se posamezni zdravniki prostovoljno odločili, zdraviti narkomane. Zdraviti s heptanonom in "od-zdraviti" od zasvojenosti s tabletkami, za katere pravijo, da je še huša pot, kot odvajanje od trde droge (heroin, kokain). Za odvajanje od heptanonov in sredstev, ki bi lajšalo bolečine. Zato je pot do ozdravitve še toliko daljša.

V dokumentarni knjižici POSTAJA DEATH je nekdo od zasvojenih fantov rekel: "Učijo se nekaj, česar se ne bodo nikoli naučili..." Če bi obstajala čarobna formula za ozdravitev narkomana, bi jo v Ameriki že zdavnaj odkrili. Ne glede na raso, politično usmerjenost, razprtije in drugo, združeni so v enotnem boju proti širjenju narkomanije. Začeli so tam, od koder droga krene na pot. Pri vrhu, brez milosti! In Slovenija? Gora elaboratov nekje v vladi ni še niti prišla do vrha ledene gore, kot se je v tem problemu izrazil takratni minister za notranje zadeve Igor Bavčar na tiskovni konferenci, ki sem jo ob izidu POSTAJE DEATH imela pred dobrima dvema letoma v portoroškem Avditoriju. Po konferenci, ki so se je udeležili najvidnejši slovenski strokovnjaki s področja zdravstva, šolstva in policije ter vsi slovenski mediji, je vzniklo kar nekaj povzpeticov, ki so zakikirikali na račun bolne mladine. Takšna je bila tudi oddaja TV Slovenije "Dosje", ki je vzklikala na pretresljivih izjavah iz dokumentarne knjižnice POSTAJA DEATH, resničnost predstavila kot pol-resnico in jo zavila v meglo.

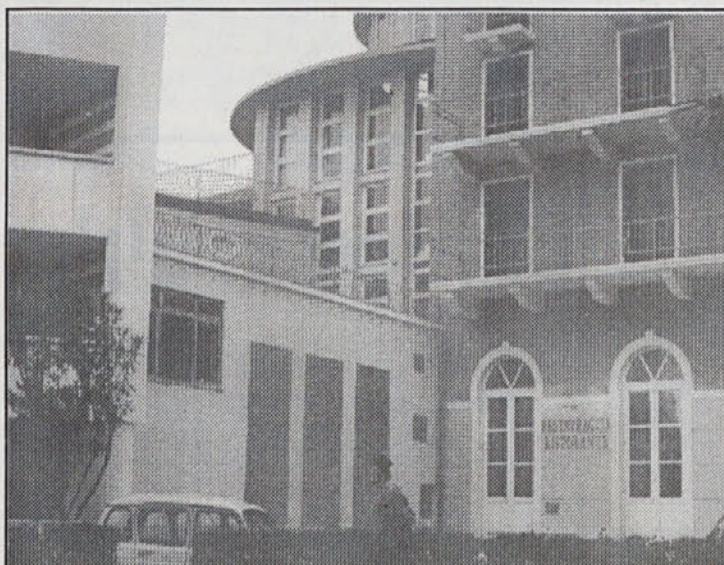
Razvpiti boj za slovensko komuno še bolj govori o nelojalnosti do nas samih. Pri tem pa gre le za stare vojašnice, konjušnice, za obrobje nekkih eksistenc. Koliko denarja, moči in besed za obliko zdravljenja, ki bi zajela le majhno število bolnih fantov in deklet. Kje so druge alternativne poti zdravljenja? Pretresljivo je to, da je zašla v brezno droge do večeraj še sijajna mladina. Mladina, ki potrebuje odprta vrata. Za šolo, za ambicije, ki so nekje zastale. Komuna naj bi bila ustanova, kamor bi se lahko zatekli mladi zasvojenec v najhujši stiski. Potem je življenje najboljša terapija. Samospoštovanje, uspeh, slediti svojim ciljem, je najboljša pot do nas samih. In resnica je samo v nas samih. Kako zlomiti iglo v sebi, začeti živeti, se veseliti samega sebe. Ker si enkrat in nepovljivo in imaš eno samo življenje. Ne moreš ga ponavljati kot v šoli, če si padel na izpitu. Vse to je tudi preventiva. V času, ki je na preiskušnji, kjer so birokrati tudi preventivo ujeli v papirje.

Če hočemo razumeti, moramo znati prisluhniti in občutiti. Se ustaviti in pomisliti, kako smo nekemu odprli dan. Že to je roka za nekoga, ki o tistem dnevu dvomi. Morda smo ga s prijazno besedo potegnili na sončno stran ceste. Tega nikoli ne bomo zvedeli!

Pet tisoč zasvojenih s heroinom, pet tisoč zgodb! Naj se prične zanje lepša zgodba. V pomladi, ki je na obali že razprla prve cvetove.

Marinka Fritz - Kunc

V prihodnji številki Primorskega utripa bom pričela objavljati serijo pogovorov z zdravniki, učitelji, policisti, župniki, starši, z mladino ter drugimi sogovorniki o dejstvih, ki sem jih nakazala v tem članku.

Hotel G. Tartini odpira vrata

Te dni bodo v Piranu odprli prenovljen hotel visoke B kategorije Giuseppe Tartini s 46 sobami v katerih so gostom na voljo tudi TV sprejemniki in mini barčki.

Kot nam je povedal **Franko Kramešteter** iz Hotelov Piran, ponujajo posteljne zmogljivosti (98) predvsem individualnim gostom. Letošnja turistična sezona bo nekakšen mini test, ali je bila relativno visoka naložba (samo za opremo so odšteli 3 milijone mark), rentabilna.

Novosti piranske matične knjižnice

Sorazmerno bogat knjižni sklad naše matične knjižnice je v prvih dveh mesecih letošnjega leta dobil 144 novih, večidel ob koncu lanskega in v prvih tednih letošnjega leta izdanih leposlovnih, filozofskih, tehničnih, vzgojnih, umetnostnih, zemljepisno-geografskih in drugih del. Ob tem zanimivost, da razen matične knjižnice deluje v naši občini še 22 drugih knjižnic, pretežno na šolah in institucijah.

Pod rubriko "Meni so všeč, preberi jih še ti...", bralci priporočajo, naj bi vzeli v roke naslednje knjige: - oba priročnika Dana Bookina "DOS za telebane in PC za telebane".

Priročnika sta nadvse zabavno in zanimivo napisana. Zanimiv pogled v minulost, daje knjiga G. F. Tommasinija "Zgodovinski komentarji o Istri." Kdor se rad podaja v svet domišljije, ga bo pritegnila znanstveno fantastična knjiga D. Adamsa "Pretežno neškodljiva" (5. del štoparskega vodnika). Mihael Crichton, znan po romanu "Jurski park" se predstavlja z nadvse zanimivim novim romanom "Vzhajajoče sonce".

Sežite po bogastvu, ki se ponuja z raznovrstno izbiro zanimivega branja!

Utripov gastronomski vodnik

Posebnosti gastronomske ponudbe "Naša gostišča" Kuharski mojstri "Primorski menü"

Sodobno urejena restavracija v Luciji.

Lastnik bivše restavracije Rubin, Željko Lovrečič se lahko pohvali z novim dosežkom. Z Novim letom so na istem mestu kot je stala nekoč restavracija Rubin, odprli novo, lepo in sodobno urejeno restavracijo MARI-NO v kateri gostom ponujajo različne ribje, mesne in druge specialitete, zlasti tudi školjke, škampe, tartufe, jastoge. Morda vam bodo všeč sladice Panna cotta, Tira mi su, kakšna tortica, gibanica, palačinke. Vsak teden nekaj novega. V sklopu restavracije je tudi Kava bar, kjer lahko pokramljate ob dobri kavici in zlahni kapljici.

Nudijo domača izbrana buteljna vina najboljših pridelovalcev zlahtne kapljice iz vse Slovenije. Za prijetno vzdušje ob večerji razmišljajo, da bi uvedli tudi posebno glasbo.

Dobrodošli v novi restavraciji Marino v Luciji!

Restavracija Bivij Dekani

Številne posebnosti v gastronomski ponudbi, ki vas bodo zagotovo pritegnile. Testenine na različne načine, pripravljene po domače z malo kalorijami na osnovi smetane. Posebnost: Flam-birane testenine z morskimi sadeži. Specialitete hiše so domači svaljki s škampi, ribje jedi. Posebnost: riba pečena v soli obdrži odlični okus, ostane sočna. Dnevna pečenka, steak, govedina na različne načine. Div-

jačinski golaž. Samopostrežni solatni bife. Za sladico morda kmečke palačinke. Posebno pozorni so ob vaših jubilejih, ob rojstnem dnevu - njihovo darilo: omleta presenečenja. V ceni pogrinjka aperitiv in zakuska. Natočili vam bodo vrhunska vina.

Pridite na poslovno kosilo ali kar tako, radi vam bodo postregli.

Restavracija Primorka Strunjan

Dnevno sveže morske ribe
Akvarij kar v restavraciji

Za pestro ponudbo in dobro počutje skrbita najemnika, gostinca, Zvone Curk in Valter Lapajne. Poskrbeli so za svojevrstno atrakcijo: v gostišče so postavili pripročni akvarij oz. bazenček v katerem si gostje lahko ogledajo ribe še preden jim jih servirajo na krožniku. Neposredna bližina morja jim je omogočila, da so lahko napeljali v bazenček kar morsko vodo. RIBE nato očistijo in operejo in morskimi vodi kar ni tako nepomembno. Poleg dnevno svežih morskih specialitet nudijo gostom tudi lovske: jelenov zrezek z gobami. Mesne jedi: biftek s tartufi. Posebnost: škarpena v pečici s krompirjem, solata morskih sadežev, testenine na dvajset načinov, različne vrste svežih gob, tudi v zimskem času. Osemdeset vrst dobrih vin. Restavracija Primorka, lepo okolje in dobro počutje.

Menu za danes

PEČENI CIPLJI
MLADA ŠPINAČA Z OLIVNIM OLJEM
SLAN KROMPIR
RADIČ V SOLATI
~
VAHTIČ ALI KOMPOT
~
KAVA

VAHTIČ:

Tri rumenjake, 10 dag surovega masla, 10 dag sladkorja penasto umešamo, dodamo 1/4 l mleka, 1/2 kg moke, pečilni prašek, rum, sol, narezane arancine, mandeljne in sneg iz beljakov. Vse skupaj rahlo premešamo, dene-mo v pomaščen in pomokan model ter spečemo. Pečene še vroče posujemo s sladkorjem in serviramo.

NAGRADNO VPRAŠANJE: Kdo je bil **Auguste Escoffier** in kako se imenuje njegovo znamenito delo, ki ga je napisal s področja kulinarike? Odgovore pošljite **do 2. aprila** na naslov: **Informa Portorož, Liminjanska 91, 66320 Portorož**. Žreb bo določil tri nagrajence, ki bodo prejeli praktične nagrade. Rezultate oz. imena nagrajencev bomo objavili v naslednji številki Primorskega utripa.

VSEVEDOV KOTIČEK

Kako komentiraš združevanje sredinskih strank?

Trla baba lan...

Izolska marina je mnogim trn v peti, drugi pa trdijo, da bo mestu prinesla blagostanje. Kaj pa ti misliš o tem?

Radoveden

To kakor o vsem, kar se je dogajalo in se še dogaja pri nas: če se bo čez leta izkazalo, da je bila zamisel popolnoma napačna, bodo krivci priznali krivdo in se jim ne bo nič zgodilo. Če pa se bodo napovedi o blagostanju izkazale za resnične, bomo pozabili na zaslužne tvorce.

Poleti se naša obalna mesta dušijo v smeteh. Ali res ni nikogar, ki bi naredil temu konec?

Ogorčen

Zakaj le? Če že nimamo druge, pestrejšje turistične ponudbe, postanimo poznani vsaj po smeteh! Česa bolj pestrega, kot so polni smetnjaki, si zares ne znam predstavljati!

Kaj se bo zgodilo z obalnimi občinami, ko bomo imeli lokalno samoupravo?

Zaskrbljen

Zgodilo? Zakaj pa uporabljaš ta izraz? Ali gre morda za naravno katastrofo? Zagotovo veš nekaj, česar mi ne vemo. Prosim za pojasnilo.

Kdo bi bil po tvojem idealen predsednik vlade?

Dežurni firbec

Glede na to, da so kultura, zdravstvo in šolstvo na psu, politiki in špekulanti pa na konju, bi bil še najbolj primeren kakšen veterinar.

S. Požar

primorski utrip

piransko izdaja

nov časnik za nove čase

OGLESI, RAZPISI IN DRUGE OBJAVE

tel./fax.: 066 / 70-185

KMALU!

posebna utripova priloga

IZVLEČEK TELEFONSKEGA IMENIKA 94

ZA OBMOČJE PIRANSKE OBČINE

z ažuriranimi podatki o telefonskih naročnikih

Vabimo k sodelovanju

Želite preizkusiti svoje pero?

Postanite dopisnik(ca) Primorskega utripa.

Tel.: 066 / 74-005

Naročam primorski utrip

piransko izdaja

Ime in priimek _____

Točen naslov _____

Pošta (št.) _____

Letno naročnino 600 Sit bomo poravnali v 8 dneh po prejemu položnice - računa.

Datum _____ Podpis _____

Naročilnico pošljite na naslov:

INFORMA Portorož,

Liminjanska 91, 66320 Portorož

V SPLOŠNI BANKI KOPER uspešno širimo mrežo BANKOMATOV in jih že imamo postavljene tako rekoč povsod tam, kjer je sedež Poslovne enote. Te dni boste lahko imetniki tekočih računov Splošne banke Koper, začeli dvigati gotovino tudi iz bankomata, ki smo ga namestili ob vhodu v Trgovsko poslovni center v Luciji-24 ur dnevno, tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih. Naj dodamo, da lahko vsi imetniki tekočih računov Splošne banke Koper z bančno kartico in tajno osebno številko (geslo), poslužete na vseh bankomatih v sistemu banke. **NOV URNIK POSLOVANJA** v poslovnih enotah in agencijah. Od 28. marca bodo banke odprte od 8.30 do 12. in od 15. do 17. ure. Ob sobotah od 8.30 do 12. ure.

splošna banka koper

Piransko pokopališče vznemirja

Pokopnih mest na piranskem pokopališču ni več. Tako so nam zatrčili v Komunalno stanovanjskem podjetju OKOLJE, kjer pričakujejo, da bo piranskemu izvršnemu svetu in skupščini le uspelo zagotoviti 54 milijonov tolarjev za razširitev pokopališča. V treh mesecih bi tako pridobili še okoli 400 pokopnih mest, kar bi zadostovalo za nekaj let. Kot da bi se narava hotela poigravati s človekovo minljivostjo. Poprečno mesečno najde svojo zadnjo pot na tem pokopališču 10 ljudi, od kar je nastala kriza s prostorom, jih umre precej več, samo v januarju 16. In še okvirni podatki kolikšna je vrednost naložbe v novo pokopno mesto: 130 tisoč slovenskih tolarjev.

Hišica čigava si?

Ker je dolgo bilo v zraku vprašanje kdo je lastnik te simpatične hišice, nekdanje železniške postaje, ki je sedaj v obupnem stanju, naj povemo, da je pravdanje zaključeno in objekt je občinsko premoženje oz. sodi h Komunalno stanovanjskem podjetju Okolju Piran. Kot nam je povedal Anton Kovšca, v.d. direktorja, železniška postaja ni spomeniško zaščitena in bi jo torej lahko porušili, ali premestili na drugo primerno lokacijo. Morda bi jo bilo dobro ohraniti na tem mestu kot spomin na nekdanje čase, ko je tod mimo vozil vlak.

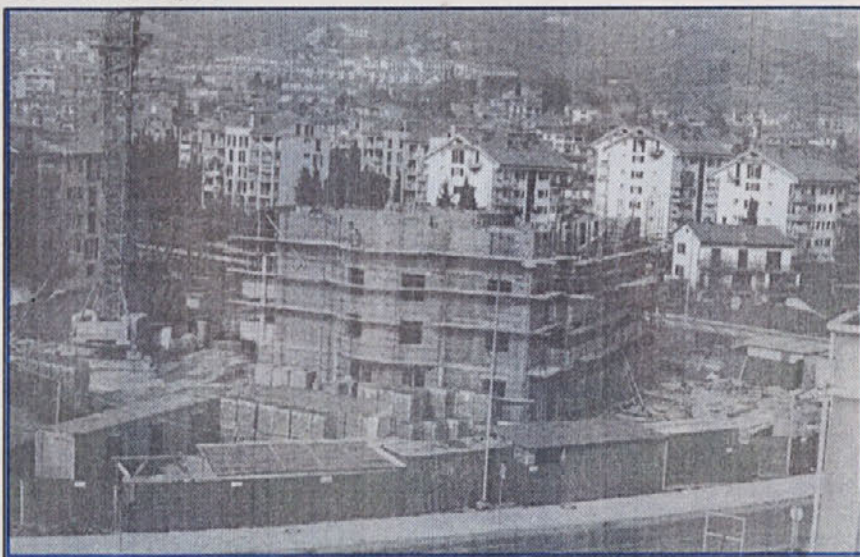
NAGRADNA UGANKA

Iz piranskih osnovnih in srednjih šol je v zadnjih desetletjih izšla vrsta, zdaj znanih, slovenskih javnih in kulturnih delavcev ter znanstvenikov. Ali lahko odgovorite na vprašanje: **Katera dva, danes znana slovenska kulturna delavca, sta svoje prve umetniške korake začela ob šolanju na piranski srednji pomorski šoli?**

Odgovore pošljite do 2. aprila na naslov: INFORMA Portorož, Liminjanska 91, 66320 Portorož. Žreb bo določil tri nagrajence, ki bodo prejeli praktične nagrade. Rezultate oziroma imena nagrajencev bomo objavili v prihodnji številki.

Septembra v nov stolpič

Številnim novim poslovno stanovanjskim objektom v Luciji, se bo je-seni pridružil še eden (na sliki) s 34 stanovanji in šestimi manjšimi poslovnimi prostori. Investitor je Komunalno stanovanjsko podjetje Okolje Piran, izvajalec SGP Koper. Stolpič ima kar nekaj izboljšav: dvigalo iz uvoza, prvovrstne ploščice, protihrupna zaščita, poseben vhod za stanovalce in tudi nekaj parkirišč za stanovalce. Kupcem v odgovor zakaj so stanovanja tako draga, podatek, da je kar 15 % vrednosti bloka v zemlji. Zabijati so morali pilote kar 30 metrov globoko. Glede hrupa zaradi bližine regionalne ceste morda še novica, da bodo tudi za to našli rešitev. Ko bo zgrajena nova obalna cesta naj bi promet preusmerili, zgradili križišče za obrtno cono in mestece Lucija ne bo več tako razdeljeno. Kdaj se bo to zares zgodilo, še ne vemo. Po načrtih naj bi na tem mestu zgradili kar tri stanovanjsko poslovne stolpiče. Za dva imajo že dovoljenje. Poslovni lokali so že prodani, nekaj stanovanj pa še čaka na kupce.

Govorice, govornice

Zbor delavcev, Svet delavcev in sindikat skupaj z vodstvom Komunalno stanovanjskega podjetja OKOLJE Piran, so soglasno predlagali piranskemu izvršnemu, da se Okolje ne lastnini, ampak naj postane vse 100 odstotna last občine. To nedvomno demantira govornice, da so nekateri hoteli privatizirati Okolje. Delavci nameravajo vložiti svoje certifikate v kakšno drugo podjetje. Sicer pa so lani v piranskem Komunalno stanovanjskem podjetju zabeležili 395 tisoč tolarjev skupne izgube, kar je v primerjavi z letom 1992 izredno malo. Na področju temeljnih komunalnih dejavnosti so sicer imeli 12,5 milijona tolarjev izgube, vendar so izpad uspeli kriti s prihodki stanovanjskega sektorja in turistične infrastrukture. Sklepamo lahko, da bi brez teh dveh dejavnosti cene storitev za občane piranske občine bile občutno višje.

Gremo na šparglje!

Na sončnih legah istrskega področja in gozdov so že pokukali iz zemlje prvi divji beluši. Zaradi lanske hude suše ne pričakujemo, da bi nas narava obdarila z obilico te okusne zelenjave. Poznavalci vedo povedati, da so pri iskanju že imeli srečo in so si nabrali prve šopke. Z jajci ali pršutom so odlični. Sicer pa beluši veljajo kot zdrava prehrana.

IZ KNJIGE MODROSTI

**Kjer
vsi
enako
mislijo,
nihče
kaj
veliko
ne
misli.**

primorski utrip

Ustanovitelj in izdajatelj

informa

Tržno komuniciranje in informiranje
Portorož, Tel. & Fax: 066/70-185
Opr. prigl. št. 40-4/93 Rep. uprava za javne prihodke
izpostava Piran / Franc Krajnc s.p.
ŽR št.: 51400-620-63-05-1202111-6502/85 SB
Koper, PE Piran
Glavni in odgovorni urednik: Gustav Guzej /
Uredništvo: 066/74-005
Časopisni svet: dr. Livij Jakomin (predsednik),
dr. Mirana Malc, Stefano Lusa, Janez Dereggi, Nino
Spinelli
Elektronska obdelava in prelom: Grafit Line Izola
d.o.o. / Tisk: Tiskarna VEK Koper
List izhaja mesečno, cena za izvod 50 Sit.
Po mnenju Urada vlade za informiranje št.
4/3-12-889/93-23/288 je časnik Primorski utrip
proizvod informativnega značaja iz 13. točke tar. št.
3 tarife prometnega davka, po kateri se plačuje
davek od prometa proizvodov po stopnji 5%.